

Hannamari Markkula

# Mallimestarin osaamisvaatimukset työelämässä ja koulutuksen vastaavuus

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Vestonomi AMK

Vaatetusalan koulutusohjelma

Opinnäytetyö

8.4.2014

|   |  |
|---|--|
| Tekijä(t)<br>Otsikko  | Hannamari Markkula<br>Mallimestarin osaamisvaatimukset työelämässä ja koulutuksen vastaavuus |
| Sivumäärä<br>Aika   | 46 sivua + 3 liitettä<br>8.4.2014  |
| Tutkinto  | Vestonomi AMK  |
| Koulutusohjelma   | Vaatetusala  |
| Suuntautumisvaihtoehto  |  |
| Ohjaaja(t)  | KM, Ülle Liesvirta   |
| <p>Tässä opinnäytetyössä tutkitaan mallimestarin työnkuvaa ja osaamisvaatimuksia, sekä mallimestarin nykyisen työelämän ja koulutuksen vastaavuutta mallimestarin näkökulmasta. Mallimestareilta kerättiin tietoa työelämän osaamisvaatimuksista, ja siitä kuinka hyvin he ovat kokeneet saaneensa koulutusta osaamisvaatimukseen. Tämän lisäksi mallimestareilta kartoitettiin tietoa siitä, miten koulutusta voisi muokata, jotta se vastaisi paremmin työelämän vaatimustasoa. Opinnäytetyön teoriaosuudessa esitellään aiheeseen liittyviä aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia sekä esitellään mallimestarin työnkuvaa ja koulutusta.</p> <p>Opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus, jonka tutkimusmenetelmäksi valittiin tapaustutkimus ja aineistonkeruumenetelmäksi strukturoitu verkkokysely. Strukturoidun verkkokyselyn kohderyhmänä olivat mallimestarina toimivat tai toimineet henkilöt koulutustaustasta riippumatta. Verkkokysely toimitettiin kohderyhmälle sosiaalisessa mediassa ja sähköpostilla. Saatu aineisto taulukoitiin ja analysoitiin. Koulutuksen vastaavuus analyysi rajattiin Metropolia Ammattikorkeakoulun vaatetusalan koulutusohjelmaan.</p> <p>Tuloksista voidaan nostaa esiin mallimestarin työelämän osaamistarpeiksi näytekomentointi, sarjominen, sovitustilanteet ja ohjeistuksen tekeminen. Tämän lisäksi myös kaavoittamisen ja kuosittelun osaaminen koettiin tärkeiksi taidoiksi. Voidaan todeta, että mallimestarit kokivat tärkeimmiksi työelämässä päivittäiset työtehtävät, jotka tulisikin ottaa paremmin huomioon koulutusta kehitettäessä. Tuloksia verratessa Metropolia Ammattikorkeakoulun vaatetusalan koulutusohjelman vuoden 2010 opetussuunnitelmaan voidaan todeta, että se on antanut hyvän pohjan työelämään siirtymiselle. Tämän opinnäytetyön tuloksia voidaan mahdollisuuksien mukaan soveltaa jatkossa suunniteltaessa vaatetusalan koulutusohjelman muodon- ja laadunhallinnan opintojaksoja.</p> |  |
| Avainsanat  | mallimestari, työnkuva, osaamisvaatimukset, koulutus   |

|  |   |
|--|---|
| Author(s)<br>Title<br>Number of Pages<br>Date  | Hannamari Markkula<br>Garment technician's skill requirements and the equivalence of education<br>46 pages + 3 appendices<br>8 April 2014 |
| Degree   | Bachelor of Fashion and Clothing  |
| Degree Programme   | Fashion and Clothing  |
| Specialisation option  |   |
| Instructor(s)  | Ülle Liesvirta, MEd   |
| <p>The purpose of this study was to define a garment technician's job description and skill requirements and also study the equivalence of education. In addition the aim of this study was to identify how the education could be improved to correspond with working life better. Information about job description, skill requirements and equivalence of the education were gathered from garment technicians and from related studies.</p> <p>This thesis was conducted as a qualitative case study. The research data was gathered with a structured online questionnaire. The questionnaire was sent to the garment technicians through social network and via email. The analysis of the education was limited to the Helsinki Metropolia University of Applied Sciences degree program in Fashion and Clothing.</p> <p>The results indicated that sample commenting, grading, fitting, garment instructions, pattern making and pattern drafting were regarded as some of the most important skills of a garment technician. It can be seen that skills needed at daily work should be taken in to account when planning the education. When comparing the results to the Helsinki Metropolia University of Applied Science's curriculum for degree program in Fashion and Clothing the main conclusion was that it has provided a good basis for the working life. The results of this thesis can be used in planning the future curriculum for related education.</p> |   |
| Keywords   | garment technician, skill requirements, education   |

## Sisällys

|     |  |    |
|-----|--|----|
| 1   | Johdanto   | 1  |
| 2   | Opinnäytetyön taustat  | 2  |
| 2.1 | Tutkimuksen tavoitteet   | 2  |
| 2.2 | Tutkimusmenetelmä  | 4  |
| 3   | Tutkimuksen lähtökohdat  | 4  |
| 3.1 | Muut tutkimukset   | 4  |
| 3.2 | Mallimestarin työnkuva ja tehtävät                                       | 8  |
| 3.3 | Mallimestarin koulutus   | 12 |
| 4   | Tutkimuksen kuvaus   | 18 |
| 5   | Kyselyn tulokset   | 20 |
| 5.1 | Taustatiedot   | 20 |
| 5.2 | Taidot ja tiedot   | 21 |
| 5.3 | Kehitysideat ja lisäkoulutus   | 31 |
| 5.4 | Kyselyn tulosten yhteenveto  | 33 |
| 6   | Tutkimustulosten vertailua valmistuvien mallimestarien koulutussisältöön | 35 |
| 6.1 | Tietotekniset taidot   | 36 |
| 6.2 | Ammatilliset taidot  | 37 |
| 6.3 | Muut ammatissa hyödynnettävät taidot                                     | 40 |
| 6.4 | Alan muu tuntemus  | 41 |
| 7   | Pohdinta   | 44 |
|     | Lähteet  | 46 |
|     | Liitteet   |    |
|     | Liite 1. Kysely  |    |
|     | Liite 2. Kyselylomakkeen saatekirje                                      |    |
|     | Liite 3. Vapaa sana -kysymysten vastaukset                               |    |

## 1 Johdanto

Vaatetuslalla globalisaation seurauksena tapahtuneiden muutosten myötä mallimestarin osaamisen vaatimukset ovat muuttuneet. Perinteisesti kaavojen tekemisestä ja teknisistä rakenteissa vastuussa ollut mallimestari ei enää työskentele pelkästään kaavojen äärellä ohjeistaen yrityksen omia malliompelijoita. Näytteet ja tuotanto tehdään ulkomailla toimittajalle lähetetyn ohjeistuksen perusteella. Mallimestarin pitää kyetä kommentoimaan toimittajalle tuotteen istuvuutta, toimivuutta ja teknisiä rakenteita ilman kaavoja. Haasteina voivat olla toimittajan erilainen näkemys tuotteen istuvuudesta, muodosta ja designista. Toisinaan haasteeksi muodostuvat kielimuri ja kulttuurierot.

Opinnäytetyössä tutkitaan mallimestarin työnkuvaa ja osaamisvaatimuksia sekä mallimestarin nykyisen työelämän ja koulutuksen vastaavuutta mallimestarin näkökulmasta. Työn tavoitteena on selvittää, minkä osaamisen mallimestarit kokevat tärkeäksi työelämässä ja mitä aiheita koulutuksessa voisi painottaa enemmän mallimestarin opinnoissa. Aiheeseen perehtymiseen ja tutkimuksen lähdeaineistona käytettiin aikaisempia aiheeseen liittyviä tutkimuksia sekä verkkokyselyllä hankittuja vastauksia. Opinnäytetyön tekijä on työskennellyt mallimestarina isossa suomalaisessa vaatetusalan yrityksessä lähes vuoden, joten hänellä on omakohtaista kokemusta aiheesta.

Tutkimuksen ideointi lähti omasta mielenkiinnosta tutustua tarkemmin mallimestarin osaamistarpeisiin, mallimestarin työnkuvan tulevaisuuden näkymiin ja tapahtuneisiin muutoksiin globalisaation ja tietotekniikan kehittymisen seurauksena. Halusin tutkia, minkä mallimestarit kokevat tärkeäksi työssään ja miten koulutusta voisi kehittää. Alan jatkuvan muutoksen seurauksena koulutuksen tulee olla ajan tasalla voidaksemme pysyä kilpailukykyisinä vaatetuslalla jatkossakin. Kuka muu kuin alan ammattilainen tietäisi, mitä työelämässä nyt ja tulevaisuudessa mallimestarilta vaaditaan?

Opinnäytetyön luvussa kaksi esittelen tarkemmin tutkimuksen taustat, tavoitteet ja tutkimusmenetelmän. Kokonaisuuden hahmottamiseksi esittelen aikaisempia tutkimuksia ja avaan mallimestarin koulutusta sekä työnkuvaa luvussa kolme. Luvuissa 4-6 keskitytään tulosten esittelyyn ja analysointiin.

## 2 Opinnäytetyön taustat

Vaatetusteollisuuden globalisoituminen ja prosessien muuttuminen sekä tietotekniikan kehittyminen ovat vaikuttaneet ja tulevat vaikuttamaan mallimestareiden työnkuvaan ja osaamisvaatimuksiin. Aikaisemmin vaate saatettiin tehdä yhdessä tuotantolaitoksessa kokonaisuudessaan käsityönä, alkaen suunnittelusta ja päättyen valmiin tuotteen lähettämiseen asiakkaalle. Tänä päivänä yhä enenevässä määrin tuotanto on ulkoistettu ulkomaille halvempien tuotantokustannusten hakemiseksi. Tuotannon ulkoistamista on edesauttanut nopeasti kehittyvä informaatioteknologia, joka on oleellisesti vähentänyt työn paikkasidonnaisuutta. Lisäksi mallimestarin työstä on vähentynyt aikaa vievää kaavoitusta ja kuosittelua, jotka nykyään tehdään tietokoneiden avustuksella. Nämä muutokset asettavat jatkuvasti uusia vaatimuksia mallimestareiden osaamiselle.

Osaamisvaatimusten muuttuminen ja koulutuksen vastaavuus osaamistarpeisiin on jatkuvasti muuttuva ilmiö, joka myös vaatii jatkuvaa tutkimusta. Aikaisempia aihepiiriin liittyviä tutkimuksia, joita olen hyödyntänyt omassa tutkimuksessani ovat mm. Ülle Liesvirran pro gradu -tutkielma Mallimestari globalisoituneen sarjatuotannon situationaalisessa prosessissa (2007) ja Opetushallituksen julkaisu Ammattitaito on aina muodissa (2012). Julkaisu perustuu vuonna 2011 Opetushallituksen käynnistämään tekstiili- ja vaatetusalan koulutusselvitystyöhön, jonka tavoitteena oli selvittää koulutuksen muutostarpeet ja työelämän osaamistarpeet tulevaisuudessa. (Boncamper ym. 2012, 7, 12, 14.)

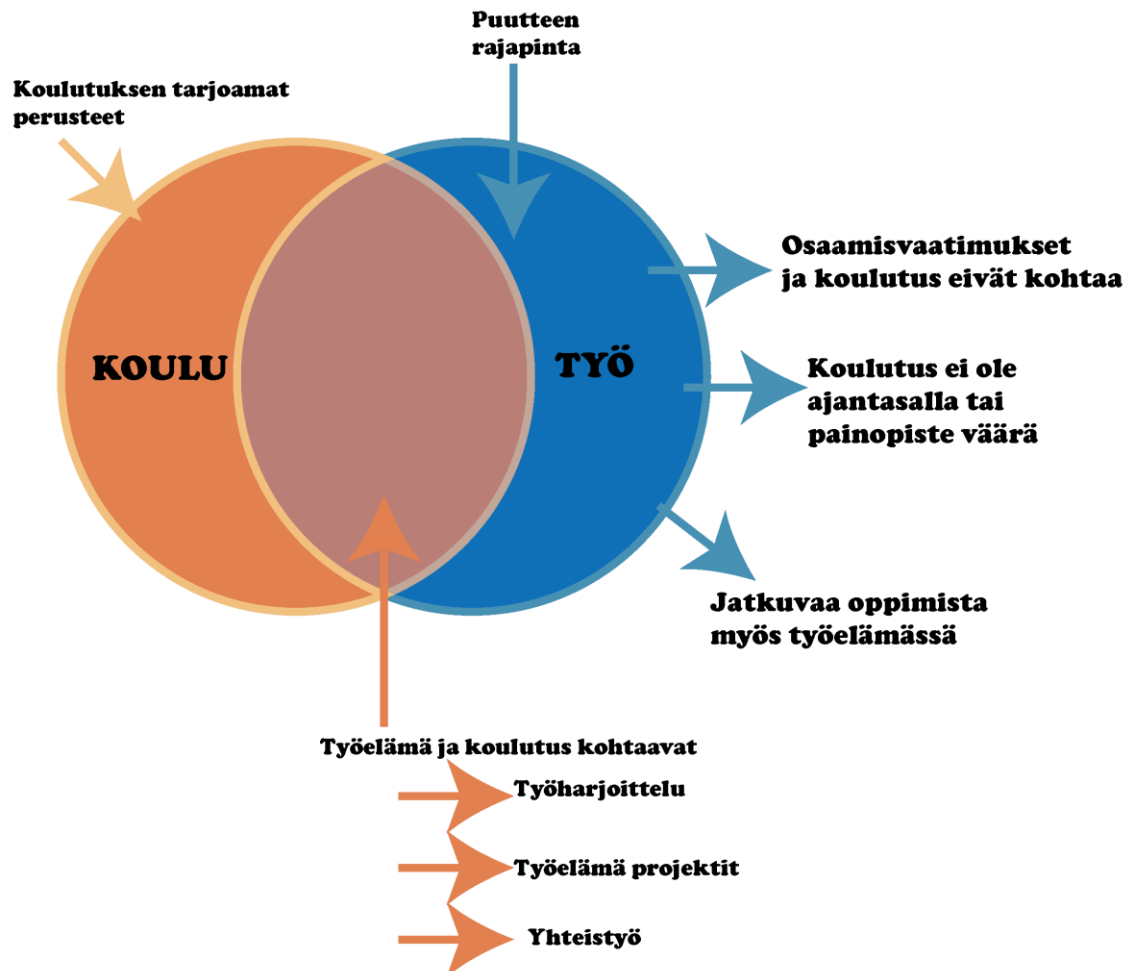
### 2.1 Tutkimuksen tavoitteet

Opinnäytetyössä korostuvat työelämän vaatimukset ja koulutuksen vastaavuus mallimestarin näkökulmasta. Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa mallimestarin työn osaamisalueita ja osaamisvaatimuksia, sekä hahmottaa kuinka nykyinen koulutus vastaa työelämän tarpeita mallimestarin näkökulmasta.

Tutkimuskysymykset:

- Mitkä osaamisalueet korostuvat mallimestarin työssä?
- Miten Metropolia Ammattikorkeakoulun vaatetusalan koulutusohjelman koulustarjonta vastaa työelämän muuttuneita tarpeita?
- Miten koulutusta voisi kehittää?

Koulutuksen vastaavuuden esittely ja tulosten vertailu rajataan koskemaan Metropolia Ammattikorkeakoulun vaatetusalan koulutusohjelman vuoden 2010 opetussuunnitelmaa. Metropolia Ammattikorkeakoulu on tällä hetkellä ainoa oppilaitos, joka tarjoaa mahdollisuutta painottaa vaatetusalan opinnoissa mallimestarille tarkoitettuja muodon- ja laadunhallinnan opintoja. (Vrt. Boncamper ym. 2012 153–157.)



Kuvio 1. Tutkimuksen viitekehys

## 2.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus on empiirinen tutkimus, joka tehtiin käyttäen kvalitatiivisia menetelmiä. Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen kokonaisvaltaisesti, jossa todellisuus on moninainen kokonaisuus ja tapahtumat vaikuttavat toisiinsa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa ovat läsnä arvot, sillä ne muovaavat tutkijan käsitystä siitä, miten hän pyrkii ymmärtämään tutkimaansa ilmiötä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 152.)

Tutkimusmenetelmäksi valittiin tapaustutkimus, joka tutkii jotain tiettyä tapahtumaa tai toimintaa rajatussa ympäristössä. Tarkoituksena on siis tutkia, jotain sosiaalista ryhmää intensiivisesti. (Anttila 1996, 252.) Tässä tutkimuksessa tutkitaan mallimestarien (sosiaalinen ryhmä) työelämää ja sen vaatimuksia sekä näiden ja koulutuksen vastaavuutta (tapahtuma tai toiminta rajatussa ympäristössä). Aineistonkeruumenetelmäksi valittiin strukturoitu verkkokysely, jossa tarkoituksena oli kerätä tietoa rajatulta kohderyhmältä, sekä saada mahdollisimman kattavasti mielipiteitä mallimestarin osaamisvaatimuksista ja mallimestarin koulutuksesta. Kyselyt sopivat hyvin erilaisten ilmiöiden kartoitukseen ja vertailujen tekemiseen. (Anttila 1996, 237–238.)

## 3 Tutkimuksen lähtökohdat

### 3.1 Muut tutkimukset

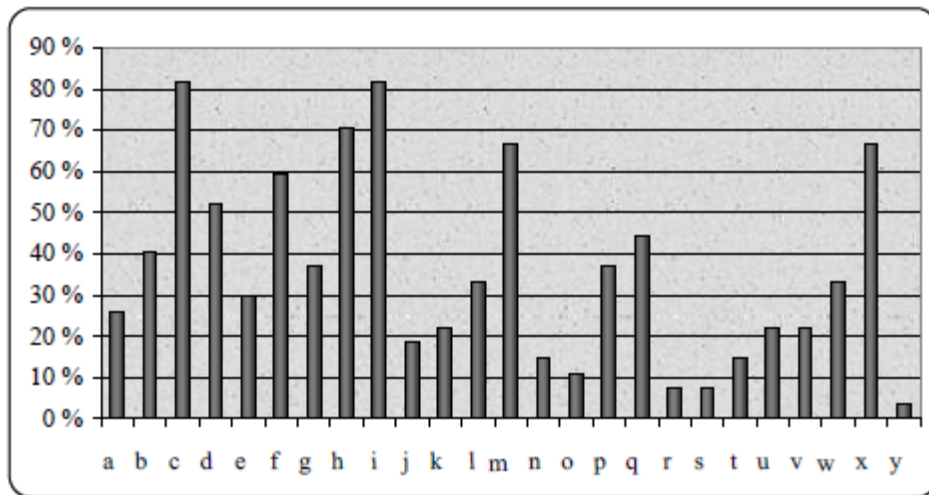
Seuraavissa kappaleissa esitellään aiheeseen liittyviä aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia. Esiteltävät tutkimukset ovat pro gradu -tutkielma Mallimestari globalisoituneen sarjatuotannon situationaalisessa prosessissa (Liesvirta 2007) ja Opetushallituksen julkaisu Ammattitaito on aina muodissa (Boncamper ym. 2012).

#### **Mallimestari globalisoituneen sarjatuotannon situationaalisessa prosessissa**

Liesvirran pro gradu -tutkielma Mallimestari globalisoituneen sarjatuotannon situationaalisessa prosessissa sijoittui työelämään ja se tutkii mallimestarien työnkuvaa sekä ammatillista osaamista talouden globalisoitumisen myötä. Tutkimuksen tavoitteena oli saada laaja kuva mallimestarin työnkuvasta sekä kartoittaa



mallimestarin ydinosaamista. Tutkimuksen ohessa toteutettiin strukturoitu verkkokysely mallimestareille osaamisalueiden kartoittamiseksi. (Liesvirta 2007, 1-2, 48.)



Kuvio 8. Mallimestariosaamisen jakautuminen:

|   |   |
|---|---|
| a | Peruskaavojen piirtäminen   |
| b | Kuosittelu peruskaavasta  |
| c | Kuosittelu lähtökaavasta  |
| d | Mallin kaavoista sarjatuotannon kaavojen valmistaminen                                |
| e | Sarjonnan lisääminen ja/tai tarkistaminen sarjan kaavoista                            |
| f | Mitoitusvastuu  |
| g | Yrityskohtaisen mittataulukon laatiminen (tarkoittaa vartalonmittojen mittataulukkoa) |
| h | Tuotteenkohtaisen mittataulukon laatiminen (tarkoittaa valmisvaatteen mittoja)        |
| i | Mallikappaleen kaavoittaminen   |
| j | Uuden mallin työtapojen suunnittelu   |
| k | Standardien seuraaminen ja noudattaminen  |
| l | Mallipalaveriin osallistuminen  |
| m | Mallivaatteen sovittaminen  |
| n | Leikkuausetelman laatiminen   |
| o | Leikkuun valvominen ja vastuu   |
| p | Uuden tuotteen eri kokojen sovitukset   |
| q | Uudelle mallille ohjeistuksen laatiminen  |
| r | Mallista tasokuvien piirtäminen   |
| s | Mallista poikkileikkauskuvien piirtäminen   |
| t | Työnkuvauksen kirjoittaminen suomeksi   |
| u | Työnkuvauksen kirjoittaminen englanniksi  |
| v | Alihankintatyön vastuu  |
| w | Vastakappaleen laadun tarkistaminen   |
| x | Vastakappaleen mitoituksen tarkistaminen  |
| y | Messuille osallistuminen  |

Kuvio 2. Mallimestari osaamisen jakautumiskuvaaja (Liesvirta 2007, 82).

Yli 80 % kyselyyn vastanneista mallimestareista kaavoitti mallikappaleita lähtökaavasta ja yli 70 % laati valmisvaatemitoista mittataulukot. Noin 67 % oli vastuussa uusien mallien sovittamisesta ja tarkistamisesta. Noin 59 % vastaajista oli vastuussa sarjatuotannon mitoituksesta sarjotulla mittataulukolla. Noin 52 % sarjoi tuotannon

kaavoja ja 44 % vastanneista mallimestareista oli vastuussa mallin ohjeistamisesta tuotantoon. (Liesvirta 2007, 82–83.)

Saadusta aineistosta Liesvirta pystyi tunnistamaan mallimestarin yleisimmät osaamisalueet eli ydinosamisalueet (Liesvirta 2007, 84):

1. Kaavojen kuosittelu
2. Sarjonta, mittataulukoiden laatiminen
3. Vaatteen mittaus ja mittataulukon laatiminen valmisvaatteen pohjalta
4. Sovittaminen
5. Ohjeistuksen laatiminen

Tutkimuksessa käy ilmi, että kaavoittaminen koettiin tärkeäksi, vaikkei se ei ollut enää osa mallimestarien päivittäistä työtä. Mallimestareiden mukaan, ilman kaavoitus-, kuosittelu- ja sarjontaosaamista, eivät onnistu ohjeistaminen, vaatteen mitoituksen laatiminen eikä mittataulukon tekeminen. Painotettiin myös että, vaikka tuotanto ja kaavoitus ovat siirtyneet tuotannon tekeviin tehtaisiin, on lopullinen vastuu mallimestareilla. Tämä ei ole mahdollista, jos ei itse hallitse monipuolisesti kaavoittamista ja kuosittelua. (Liesvirta 2007, 89–90.)

Mallimestarien mielestä koulutuksessa opiskelijoita tulisi kouluttaa joustaviksi ja muutoskykyisiksi alati muuttuvaan tulevaisuuteen. He korostivat kaavoitus- ja kuosittelutaitoja, ohjeistuksen ja mitoituksen osaamista, englanninkielen taitoa, tietoteknistä osaamista sekä tarkkuutta ja huolellisuutta. (Liesvirta 2007, 94–95.)

### **Ammattitaito on aina muodissa**

Ammattitaito on aina muodissa, on osa vuonna 2011 Opetushallituksen käynnistämää tekstiili- ja vaatetusalan koulutusselvitystyötä. Koulutusselvityksen tavoitteena oli selvittää koulutuksen muutostarpeet ja työelämän osaamistarpeet tulevaisuudessa. Selvitykseen toisen asteen työryhmänä toimivat Virpi Lahti, Tuula Puoskari, Soili Sirviö ja Sari Lehtonen ja tutkijoina sekä korkea-asteen koulutus selvityksen tekijöinä Irma Boncamper ja Ülle Liesvirta. (Boncamper ym. 2012, 7.)

Työelämän edustajat korostivat kaikissa tutkinnoissa alan tuntemusta, ammatillisia perustaitoja, kielitaitoa ja tietoteknistä osaamista. Tärkeää oli myös verkostoitumisen aloittaminen jo opiskelujen aikana yhteistoiminnalla eri koulujen ja ammattien välillä. Täydennyskoulutusta toivottiin taitojen päivittämistä varten. Työnantajia huolesti alan opetuksen taso ja tulevaisuus; he kokivat, että osaavia ja motivoituneita opettajia on

liian vähän. Ammattikorkeakoulun opettajille ehdotettiin ”työharjoittelua” tietojensa päivittämiseksi ja toivottiin, että alalle saataisiin nuoria kielellisesti ja tietoteknisesti päteviä työelämässä olleita opettajia. Yrittäjiksi kiinnostuneille opiskelijoille toivottiin kannustusta ja asenne- sekä täsmäkoulutusta yrittäjyyteen. Tämän vuoksi työharjoittelua toivottiin pidempi aikaiseksi, ja koulujen toivottiin ohjaavan opiskelijoita sekä pieniin että isoihin yrityksiin. (Boncamper ym. 2012, 240.)

Useat työelämän edustajat nostivat ammattikorkeakoulututkintojen osalta esiin huolen, että suunnittelijoita on liikaa ja heillä on riittämättömät taidot työelämään. Toivottiin, että opiskelijoille annettaisiin todellinen kuva alan toiminnasta ja ongelmista. Suunnittelijakoulutuksen sijaan toivottiin käytännönläheisempää koulutusta, joka tuottaisi moniosaajia, joilla olisi taito tehdä suunnittelijoiden visioista tuotteita. Ammattikorkeakoulusta valmistuneen toivottiin olevan asiantuntija omassa työssään, joten erikoistuminen koettiin hyväksi vaihtoehdoksi. Tuotantotaloudellinen näkökulma ja verkostoituminen tulisi huomioida koulutuksessa. (Boncamper ym. 2012, 242.)

Työnantajat kokivat, että ammattikorkeakoulusta valmistuneen tulisi saavuttaa työssä tarvittava vaateustekniikan ja kaavoittamisen osaaminen. Kaavoitusosaamisessa kaivattiin erilaisten vartaloitten ja mittojen tuntemusta. Mallimestarin koulutus koettiin tärkeäksi ja sitä tulisi jatkaa, jottei ammattitaito katoaisi Suomesta. (Boncamper ym. 2012, 243.)

### 3.2 Mallimestarin työnkuva ja tehtävät

#### Työtehtävät ja vaatimukset

Työ- ja elinkeinoministeriön alaisella ammattinetti.fi -sivustolla mallimestarin työtehtävät ja vaatimukset kuvataan seuraavasti:

##### ”Työtehtävät

Mallimestari kaavoittaa tehtaan tuotantoon tulevat mallit. Hän kuosittelee suunnittelijan piirroksista tuotteeseen kuuluvat kaavat ja valvoo mallikappaleiden valmistusta. Joissakin yrityksissä toimenkuvaan kuuluu myös mallien suunnittelu.

Mallimestarin on tunnettava tehtaan tuotantomenetelmät ja sarjatuotannon asettamat vaatimukset, sillä hän suunnittelee, miten uudet mallit ovat tehtaassa parhaiten valmistettavissa. Suurimmissa tehtaissa voi olla erikseen tekninen tuotesuunnittelija, joka vastaa tuotantotekniikasta kussakin tapauksessa.

Mallimestarit ovat osa suunnittelutyöryhmää. He työskentelevät läheisessä yhteistyössä mallisuunnittelijan kanssa. Suunnittelutyöryhmässä on ajoittain mukana myös yrityksen johto, sekä myynnistä ja ostoista vastaavat henkilöt.”

Mallikokoelmasta valitaan yhdessä ne mallit, joita tehdas seuraavalla kaudella ryhtyy tuottamaan. Mallikokoelmassa saattaa olla satoja mallivaatteita, ja kokoelman saaminen valmiiksi oikeaan aikaan voi aiheuttaa työhön kiirehuippuja.

Mallimestarin työvälineitä ovat kaavat ja erilaiset piirtämiseen tarvittavat viivaimet ja muut välineet sekä yhä useammin tietokoneet, joissa on kaavoitusohjelmat.

Työ on normaalia päivätyötä. Työhön saattaa sisältyä matkustamista. Mallien suunnittelijat käyvät muotinäytöksissä ja messuilla sekä matkustavat myös ulkomaiden muotikeskuksiin seuraaman alan kehitystä.

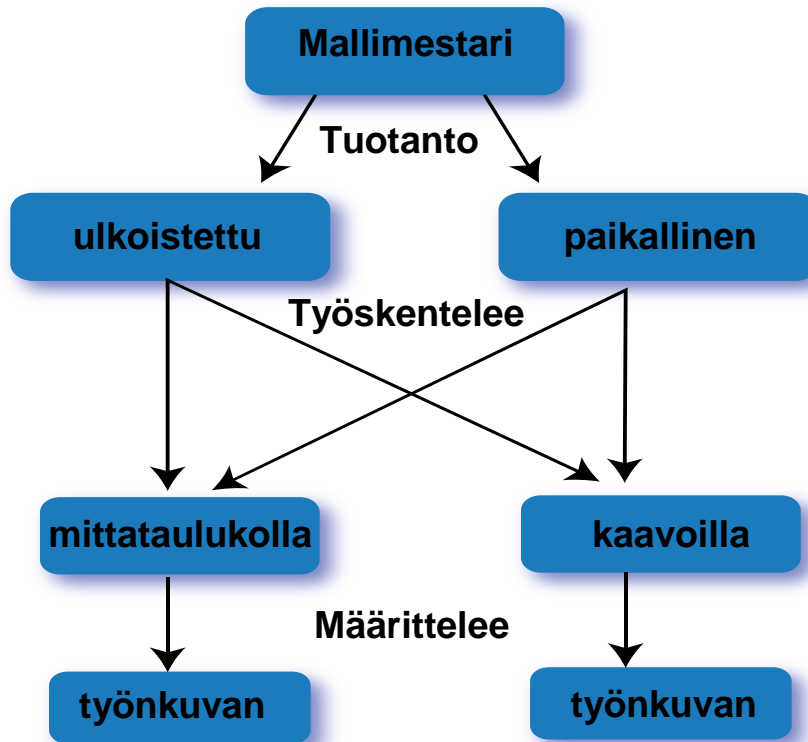
##### Työn vaatimukset

Mallimestarin on tunnettava tehtaan tuotantomenetelmät ja sarjatuotannon asettamat vaatimukset. Mallikokoelman valmistaminen edellyttää luovuutta, mielikuvitusta ja muototajua.

Työssä tarvitaan kykyä itsenäiseen päätöksentekoon ja arvostelukykyä. Yhteistyö- ja neuvottelutaito ovat työssä tarpeen. Kielitaito on hyödyksi.” (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014.)

## Työnkuvaan vaikuttavat tekijät

Mallimestarin työnkuvaan vaikuttavat suuresti tuotannon toteuttaminen ja pääasiallinen työskentelytapa. Oheinen kuva selventää työnkuvaan vaikuttavia tekijöitä.



Kuvio 3. Mallimestarin työnkuvaan vaikuttavat tekijät

Seuraavaksi esiteltävät esimerkkityönkuvat on jaoteltu mittataulukkojen ja kaavojen pohjalta työskentelevien mallimestarien mukaan. On pidettävä mielessä, että kuvaukset ovat Liesvirran pro gradu -tutkielmaan haastateltujen mallimestarien yritysten toimintatapojen mukaiset. Annettuja kuvauksia ei voida siis pitää täydellisinä mallimestarin työnkuvina.

### Mittataulukkojen pohjalta työskentelevän mallimestarin työnkuva

Yrityksissä työskentelee yleensä useita mallimestareita, jotka työskentelevät osana tuoteryhmäkohtaista tiimiä. Tiimiin voi kuulua mallimestarin lisäksi esimerkiksi suunnittelija, tuoteryhmän ostaja ja osto-assistentti. Työ on itsenäistä, mutta päätöksiä tehdään päivittäin muun tiimin kanssa. (Liesvirta 2007, 72–73.)

Mallimestarin työnkuvaan kuuluu ohjeistusten tekeminen yrityksen toimintamallin mukaan. Ohjeistus voi koostua esimerkiksi tasokuvasta, mittataulukosta, materiaali- ja väritilkuista ja muusta tarpeellisesta tiedosta mallin valmistamista varten. Kaikki kaavoitus ja sarjonta tehdään toimittajan tehtaassa. Tuotteen valmistavalle toimittajalle lähetetään mallimestarin tekemä ohjeistus ja pyydetään vastaanäytettä yrityksen hyväksyttäväksi. (Liesvirta 2007, 73–76.)

Saapuneen vastaanäytteen arvioi ensiksi tuotepäällikkö, jonka vastuulla on tuotteen ulkonäkö. Tämän jälkeen mallimestari käy läpi tuotteen: tarkistaa sen mitoituksen, arvioi teknisen toteutuksen ja sovittaa vaateen. Sovituksessa mallimestari arvioi tuotteen istuvuutta ja mittasuhteita. Näytteeseen tarvittavat muutokset pyritään tekemään mittataulukkoon. Toisinaan mallimestari voi hahmotella tuotteen kaavan mielessään ja miettiä, kuinka kaavaa muuttamalla saadaan haluttu muutos. Tämän muutoksen mallimestari saattaa ohjeistaa toimittajalle piirtämällä kaavat pienoiskoossa. Mallimestari voi tarvittaessa turvautua omaan kaavapankkiinsa, jos hänellä sellainen on, ja lähettää kuositellun kaavan malliksi toimittajalle. (Liesvirta 2007, 74–75.)

Korjauspyynnöt lähetetään toimittajalle ja kommentoidusta tuotteesta pyydetään uusi näyte. Tämän jälkeen seuraava näyte lähetetään Suomeen ja aikaisemmin kuvattu prosessi toistuu. Näytteitä voidaan joutua tilaamaan useita, kunnes siihen ollaan tyytyväisiä. Kun tuote on hyväksytty ja todetaan, että voidaan jatkaa tuotantoon, mallimestari lähettää sarjotun perusmittataulukon toimittajalle. (Liesvirta 2007, 75.)

Mallin ohjeistuksen ja mitoituksen lisäksi mallimestarin työnkuvaan kuuluu tuotteen peseminen tai pesettäminen pesuohjeen mukaan. Samalla tutkitaan materiaalin laatua, värien liukenemistä ja mittamuutoksia. Laadunvalvonnasta on mallimestarin lisäksi vastuussa tehdas sekä kauppakonsernin tekstiililaboratoriossa työskentelevä tekstiili-insinööri. (Liesvirta 2007, 75.)

### **Kaavojen pohjalta työskentelevän mallimestarin työnkuva**

Haastatellut mallimestarit työskentelivät yrityksissä, joissa oli tuotantoa Suomessa sekä alihankintana Baltiassa ja Kaukoidässä.

Tehtaissa, joissa on tuotantoa Suomessa, työskentelee omistaja-toimitusjohtaja, toimistohenkilökuntaa, myyntihenkilökuntaa, tuotantopäällikkö ja toisessa tehtaista

muutama malliompelija. Tehtaissa toimi myös leikkaamo ja tuotantoyksikkö. Haastatelluista mallimestareista yksi työskenteli ainoana mallimestarina tehtaassa ja teki kaiken kaavoitukseen liittyvän. Toinen työskenteli freelancerina. Freelancer-mallimestarin lisäksi tehtaassa työskenteli kaksi sarjoja-mallimestaria, joiden työnkuvaan kuului kaavojen digitointi tietokoneelle, tuotannon kaavojen sarjominen, leikkuuasetelmien teko ja leikkuussa auttaminen. (Liesvirta 2007, 62-63.)

Tuotantonsa ulkoistaneiden tehtaiden toimintamalli jakautui kahtia. Tehtaaseen, jossa tuotanto oli ulkoistettu, mutta mallimestarin työ tehdään vain Suomessa ja tehtaaseen, jossa iso osa mallimestarin työtä on ulkoistettu. Tehtaassa, jossa tehdään mallimestarin työtä, valmistetaan mallikappaleet, leikataan ja ommellaan pienet sarjat. Muu tuotanto tehdään alihankintatehtaissa Suomessa ja Baltiassa. Tehtaassa, jossa iso osa mallimestarin työtä on ulkoistettu, työskennellään tuoteryhmä tiimeissä, joihin kuuluu tuotepäällikkö, suunnittelija ja mallimestari. Pääosa tuotannosta on Kaukoidässä, jossa tehtaalla on vakituisia yhteistyötehtaita. Tehdas käyttää myös suomalaista alihankintaa. (Liesvirta 2007, 64, 68.)

Mallimestari saa suunnittelijalta tasokuvan, jossa uusi malli on kuvattu edestä ja takaa. He keskustelevat mallin rungosta, jonka pohjana voi toimia aikaisempi malli tai ostonäyte. Kaavoitus tapahtuu pääasiallisesti tietokoneella, ja joitain kaavoja voidaan testata myös käsin kaavoittamalla. Eräs haastatelluista mallimestareista kaavoitti ja kuositteli kaavat käsin, minkä jälkeen kaavat digitoitiin tietokoneelle. Sarjominen tehdään joko suoraan itse kaavoihin tai mallimestari tekee sarjontataulukon, joka lähetetään toimittajalle. (Liesvirta 2007, 62–70, 72)

Mallikappale tehdään joko omassa tehtaassa tai se teetetään ulkomailla. Seuraavaksi malli tarkistetaan ja sovitetaan. Sovitukseen voi osallistua mallimestari, suunnittelija ja tehtaanomistaja. Malliin tehdään sovituksessa tarvittavat korjaukset ja mallimestari tekee tarvittavat kaavamuutokset. Mallimestarin tehtäviin kuuluu, myös materiaalin kulutuksen laskeminen, tarvikemäärien ja vetoketjujen pituudesta informoiminen. (Liesvirta 2007, 63–66.)

Mallimestarin tehtäviin kuuluu tarkistaa vielä kaavat ja sarjonnan, kun malli on valmis tuotantoon. Tehtaissa, joissa on ulkoistettu tuotanto, valitaan alihankintapaikka mallikohtaisesti ja mallimestaria informoidaan tilauksen määrästä kokojen mukaan. Tämän perusteella mallimestari tekee leikkuuasetelman ja muun tarvittavan

ohjeistuksen mallin valmistamista varten. Ohjeistus voi sisältää muun muassa tiedot tarvikkeista ja niiden määristä, mitat ja ompeluohjeita. Alihankintatehdas lähettää Suomeen mallimestarille vielä näytteen tarkistettavaksi. (Liesvirta 2007, 63, 68–72.)

### 3.3 Mallimestarin koulutus

Mallimestarin pohjakoulutukseksi soveltuu toisen asteen ammattitutkinnoista tekstiili- ja vaatetusalan tutkinto, jossa on suuntautumisvaihtoehtona vaatetuksen koulutusohjelma (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014). Toisen asteen koulutukset valmistavat opiskelijoita enemmän ateljeetyyppiseen yksilölliseen kaavoitukseen ja tuotteen valmistukseen. Toisen asteen tutkinnoista voi valmistua suoraan mallimestariksi vaatetusalan erikoisammattitutkinnosta mallimestariksi suuntautuen. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014.)

Korkeakoulututkinnoista mallimestarin opinnoiksi soveltuvat tekniikan ammattikorkeakoulututkinnoista insinööritutkinto tekstiili- ja vaatetustekniikkaan suuntautuen ja kulttuurialan ammattikorkeakoulututkinnoista vaatetusalan vestonomitutkinto muodon- ja laadunhallintaan suuntautuen. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014.) Ammattikorkeakoulututkinto kouluttaa opiskelijoita, jotka hallitsevat vaatetusteollisuuden prosessin.

#### **Toisen asteen tutkinnot**

Perustutkinnon tavoitteena on saada ammatilliset perusvalmiudet alan töihin sekä jatko-opintoihin. Perustutkinnon suorittaneella on laajempi osaaminen ja ammattitaito valitsemallaan tutkinnon erikoistumisosa-alueella. (Boncamper ym. 2012, 96.)

Taulukossa 1 esitetään tekstiili- ja vaatetusalan sekä käsi- ja taideteollisuusalan perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot. Muun muassa punaisella korostetut ovat mallimestarin pohjakoulutukseksi soveltuvia tutkintoja. Erikoisammattitutkinnosta valmistutaan suoraan mallimestariksi. Tutkinnot voi suorittaa myös näyttötutkintona tai oppisopimuskoulutuksena.



Taulukko 1. Tekstiili- ja vaatetusalan perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot  
Käsi- ja taideteollisuusalan perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot  
\*koulutusohjelma/osaamisala

|                             |   | Perustutkinnot      |                             | Ammattitutkinnot                  |                    | Erikoisammattitutkinnot              |                 |
|-----------------------------|---|---------------------|-----------------------------|-----------------------------------|--------------------|--------------------------------------|-----------------|
|                             |   | ko/oa*              | Suuntautumis-<br>vaihtoehto | Tutkintonimikkeet                 |                    |                                      |                 |
| Tekstiili- ja vaatetusala   | Vaate-<br>tuotuksen<br>ko                               |                     | Vaatetusompelija            | Vaate-<br>tuotusala               | Ompelijakisälli    | Vaate-<br>tuotusala                  | Ompelijamestari |
|                             |   |                     | Sisustusompelija            |                                   | Vaatturikisälli    |                                      | Vaatturimestari |
|                             |   |                     | Modisti                     |                                   | Kaavoittajakisälli |                                      | Mallimestari    |
|                             |   |                     | Vaatturi                    |                                   | Modistikisälli     |                                      | Modistimestari  |
|                             | Jalkinealan   | Suutari             | Neuleenvalmistaja-kisälli   |                                   | Neulemestari       |                                      |                 |
|                             |   |                     | Mekaanikkokisälli           |                                   | Pukeutumisneuvoja  |                                      |                 |
|                             | Tekstiili-<br>tekniikan                                 | Tekstiilivalmistaja |                             | Tekstiilialan at                  |                    | Mekaanikkomestari                    |                 |
|                             | Tekstiili-<br>huollon                                   | Tekstiilihuoltaja   |                             | Tekstiilihuoltajakisälli          |                    |                                      |                 |
|                             |   | Perustutkinnot      |                             | Ammattitutkinnot                  |                    | Erikoisammattitutkinnot              |                 |
|                             |   | ko/oa*              | Suuntautumis-<br>vaihtoehto | Tutkintonimikkeet                 |                    |                                      |                 |
| Käsi- ja taideteollisuusala | Tuotteen<br>suunnittelun<br>ja<br>valmistuksen<br>ko/oa |                     | Artesaani                   | Nahanvalmistaja-kisälli           |                    | Nahanvalmistaja-<br>mestari          |                 |
|                             |   |                     | Vaatetus                    | laukku- ja nahka-alan at          |                    | Laukku- ja<br>nahkamestari           |                 |
|                             |   |                     | Tekstiili                   | Jalkine/Suutarikisälli            |                    | Jalkine/Suutarimestari               |                 |
|                             |   |                     | Sisustusala                 | Teatteriala, pukujen<br>valmistus |                    | Teatteriala,<br>puvustuksen toteutus |                 |
|                             |   |                     | Teatteripuvustus            | Turkkuri                          |                    | Turkkurimestari                      |                 |
|                             |   |                     | Verhoilu                    |                                   |                    |                                      |                 |
|                             |   |                     |                             |                                   |                    |                                      |                 |

Mallimestarin pohjakoulutukseksi soveltuvien tutkintojen kuvaukset:

Perustutkinnot:

”Vaatetusompelija:

Vaatetuksen koulutusohjelman tai osaamisalan suorittanut vaatetusompelija suunnittelee, kaavoittaa ja ompelee vaatteita ja asusteita.

Työpaikat: vaatetehtaat, vaatteita valmistavat yritykset, vaatetusliikkeet, tavaratalot, oma yritys.” (Opetushallitus 2014d.)

”Vaatturi:

Vaatetuksen koulutusohjelman tai osaamisalan suorittanut vaatturi valmistaa pääasiassa miesten pukuja tilaustyönä. Työpaikat: vaatturiliikkeet, pukuvuokraamot, teatterit, oma yritys.” (Opetushallitus 2014d.)

”Artesaani:

Käsi- taideteollisuusalan perustutkinnon suorittaneella artesaanilla on ammatilliset perusvalmiudet ammattialansa eri tehtäviin sekä jatko-opintoihin. Lisäksi hänellä on erikoistuneempi osaaminen yhdellä ammattialalla kuten esimerkiksi entisöinti-, keramiikka-, kirjansidonta-, kivi-, kultaseppä-, lasi-, lavasterakennus-, metalli-, aseseppä-, puu-, restaurointi-, saamenkäsityö-,

sisustus-, soittorakennus-, tekstiili-, vaatetus-, veneenrakennus- ja verhoiluala. Perustutkinnossa on kaksi koulutusohjelmaa/ osaamisalaa: tuotteen suunnittelun ja valmistuksen koulutusohjelma/osaamisala ja ympäristön suunnittelun ja rakentamisen koulutusohjelma/osaamisala.

Työpaikat: Käsi- ja taideteollisuusalan yritykset, oma yritys. Artesaani tekee yhteistyötä lähialoilla, kuten matkailuala, hyvinvointiala, teatteri- ja elokuvatuotannot, media- tai graafinen ala.” (Opetushallitus 2014c.)

#### Ammattitutkinnot:

”Kaavoittajakisälli:

Kaavoittajakisällin pakollisen tutkinnon osan suorittanut osaa kaavoittaa ja kuositella vaatteita eri käyttötarkoituksiin. Hän ottaa kaavoituksessa huomioon tuotteen, mallin, materiaalin ja käyttötarkoituksen.

Tutkinnon suorittaja voi valita, suuntautuuko hän kangas-, neule- vai nahkavaatteiden kaavoitukseen.” (Opetushallitus 2005a, 11.)

”Ompelijakisälli:

Ompelijakisällin suuntautumisen mukaisen tutkinnon osan suorittanut osaa suunnitella ja valmistaa erilaisia ommeltavia tuotteita. Hän osaa kaavoittaa, kuositella ja ommella laatuvaatimukset täyttäviä vaatteita erilaisille asiakkaille eri käyttötarkoituksiin.” (Opetushallitus 2005a, 20.)

”Vaatturikisälli:

Vaatturikisällin suuntautumisen mukaisen tutkinnon osan suorittanut osaa suunnitella ja valmistaa vaatturityötavoin toimivia, istuvia ja tarkoituksenmukaisia vaatteita. Hän osaa kaavoittaa, kuositella ja ommella laatuvaatimukset täyttäviä vaatteita esim. miesten pukuja ja naisten jakkupukuja tilaustyönä eri käyttötarkoituksiin.” (Opetushallitus 2005a, 22.)

#### Erikoisammattitutkinto, mallimestari:

”Tämän tutkinnon osan suorittanut osaa laajasti kaavoituksen eri sektorit ja niiden tekniset ja taloudelliset tuotantoedellytykset. Hän hallitsee eri materiaalien vaikutuksen kaavoitukseen ja tuotantoon.” (Opetushallitus 2005b, 10.)

#### **Vaatetusalan koulutusohjelma, Vestonomi AMK**

Tällä hetkellä Metropolia Ammattikorkeakoulun vaatetusalan koulutusohjelma on ainoa vestonomiopintoja tarjoava ammattikorkeakoulu. Aikaisemmin vestonomeja on valmistunut Jyväskylän ammattikorkeakoulusta ja nahka- ja turkisalan vestonomeja Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulusta. Molemmat vestonomitutkinnot on siirretty liiketalouden ja hallintoalan tradenomitutkinnon sivuaineeksi. (Boncamper ym. 2012, 153.)

Vuonna 2011 vestonomin opetussuunnitelma muodostui, ammattikorkeakoulun yhteisistä opinnoista, vaatetusalan perusopinnoista, vaatetusalan ammattiopinnoista, vaihtoehtoisista ammattiopinnoista, vapaasti valittavista opinnoista, työelämän projektiopinnoista, työharjoittelusta ja oppinäytetyöstä ja mahdollisista AHOT - suorituksista (Aikaisemman hankitun osaamisen tunnustaminen). Pakollisten

ammattiopintojen jälkeen opiskelijan oli mahdollisuus profiloitua oman mielenkiintonsa mukaan vaihtoehtoisilla ammattiopinnoilla. Profiloitumisvaihtoehtoja vuonna 2011 edustivat, muodon- ja laadunhallintaosaaminen, mallisto- ja konseptointiosaaminen sekä osto- ja markkinointiosaaminen. (Boncamper ym. 2012, 154.)

| Vestonomi (amk) | AMK yhteiset opinnot | Vaatetusalan perusopinnot | Vaatetusalan ammattiopinnot (pakolliset ja vaihtoehtoiset ammattiopinnot) | Vaihtoehtoiset ammattiopinnot | Vapaasti valittavat | Harjoittelu | Opinnäytesyö | Tutkinnoista TEVA-alan opintoja yhteensä |
|-----------------|----------------------|---------------------------|---|-------------------------------|---------------------|-------------|--------------|--|
| 240op           | 9                    | 30                        | 141   | 43                            | 15                  | 30          | 15           | 231                                      |

Kuvio 4. Vestonomin –tutkinnon rakenne vuoden 2011 opetussuunnitelman mukaan. (Boncamper ym. 2012, 154.)

Opetushallituksen Ammattitaito on aina muodissa, koulutusselvityksen tekemän kyselyn mukaan vestonomien työllistyminen on ollut erinomaista. Vestonomit työllistyvät alansa asiantuntijatehtäviin kaupan puolelle tai tekstiili- ja vaatetusalan yrityksiin. Esimerkkitehtäviä, joissa valmistuneet ovat toimineet: apulaissisäänostaja, hankintakoordinaattori, mallimestari, kaavoittaja, tuotantokaavoittaja, mitoittaja, kaavakoordinaattori, tuotantovastaava, tuoteassistentti, tuotesihteerit, product coordinator, jr. product manager, ostoassistentti, ostaja, markkinointiassistentti, markkinointi- ja viestintäkoordinaattori, visualisti, vaatetus suunnittelija, suunnitteluassistentti, mallistosuunnittelija, edustaja, myymäläpäällikkö, maahantuojat, myyntipäällikkö ja yrittäjä. (Boncamper ym. 2012, 156.)

Vuoteen 2009 vestonomitutkinnon kehittämisessä oli mukana ammatillinen neuvottelukunta, johon valittiin edustajia vestonomeja työllistävästä yrityksistä. Tutkinnon kehittämistä on tehnyt myös vestonomikouluttajien valtakunnallinen työryhmä, joka lakkautettiin, kun vestonomikoulutus lopetettiin Jyväskylän ammattikorkeakoulusta ja Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulusta. (Boncamper ym. 2012, 156–157.)

Vuonna 2012 vestonomitutkintoa uusittiin, kun Metropolia Ammattikorkeakoulun muotoilun koulutusohjelman vaatetus suunnittelun suuntautumisvaihtoehto yhdistettiin vaatetusalan koulutusohjelmaan 1.8.2012 alkaen. Koulutusohjelman nimi pysyi

vaatetusalan koulutusohjelman ja tutkinnosta valmistuu vestonomi (AMK)-tutkintonimikkeellä. Uusittu tutkinto ei enää opettajien mukaan vastannut aikaisempaa vestonomitutkintoa. Aikaisempaa opetussuunnitelmaa karsittiin, kun siihen liitettiin vaatetus suunnittelun koulutusta. Uusitun tutkinnon profiloitumisvaihtoehdot olivat vaatetus suunnittelija ja mallimestari. (Boncamper ym. 2012, 157.)

Taulukko 2. Vestonomi tutkinnon rakenne 2013 opetussuunnitelman mukaan

| AMK yhteiset perus-opinnot | Vaatetusalan opinnot - Yhteiset opinnot | Profiloivat ammatti-opinnot | Projekti-opinnot | Vapaasti valittavat opinnot | Työ-harjoittelu | Opinnäyte-työ | Yhteensä |
|----------------------------|---|-----------------------------|------------------|-----------------------------|-----------------|---------------|----------|
| 9op                        | 128op                                   | 13op                        | 35op             | 10op                        | 30op            | 15op          | 240      |

Metropolia Ammattikorkeakoulussa tapahtuneiden muutosten seurauksena koulutusohjelma muuttuu vaatetusalan tutkinto-ohjelmaksi alkaen kevästä 2014. Samalla opetussuunnitelma uusitaan vastaamaan vestonomitutkinnon osaamisvaatimuksia.

### **Tekniikan ammattikorkeakoulututkinto, Insinööri AMK**

Tällä hetkellä mikään oppilaitos ei kouluta tekstiili- ja vaatetusalan insinöörejä (AMK). Seuraavissa kappaleissa esittelen lyhyesti mistä tekstiili- ja vaatetusalan insinööri koulutuksista on voinut valmistua mallimestariksi.

Tekstiili- ja vaatetusalan insinöörejä koulutettiin Tampereen ammattikorkeakoulussa paperi-, tekstiili- ja kemiantekniikan koulutusohjelmassa keväällä 2012. Aikaisemmin tutkinnon suuntautumisvaihtoehto tekstiilitekniikka toimi omana koulutusohjelman (tekstiili- ja vaatustekniikan koulutusohjelma), mutta se yhdistettiin vuonna 2008 muihin koulutusohjelmiin. Paperi-, tekstiili- ja kemiantekniikan koulutusohjelman tekstiilitekniikan suuntautumisvaihtoehto keskittyi mekaaniseen tekstiiliteknologiaan. (Boncamper ym. 2012, 163.) Tampereen ammattikorkeakoulussa ei järjestetä enää paperi-, tekstiili- ja kemiantekniikan koulutusohjelmaa. Se on korvattu biotuote- ja prosessitekniikan koulutusohjelmalla, josta ei enää valmistu tekstiili- ja vaatetusalan insinöörejä.

Lahden ammattikorkeakoulussa tekstiili- ja vaatetusalan insinöörejä koulutettiin 2011 aloittaneessa materiaalitekniikan koulutusohjelmassa tekstiili- ja vaatetustekniikan suuntautumisvaihtoehtona. Suuntautumisvaihtoehto on toiminut myös omana koulutusohjelmana. Materiaalitekniikan muut suuntautumisvaihtoehdot olivat puu- ja muovitekniikka. Suuntautumisten yhdistävänä tekijänä toimi huonekaluteollisuus, mutta lisäksi koulutuksessa oli huomioitu myös vaatetustekniikka ja -kaavoitus. (Boncamper ym. 2012, 163.) Nykyään materiaalitekniikan suuntautumisvaihtoehtoina on puutekniikka sekä polymeeri- ja kuitutekniikka.

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulusta on valmistunut aikoinaan myös tekstiili- ja vaatetusalan insinöörejä. Vuonna 2009 siitä tehtiin liiketalous ja hallinta-alan tradenomitutkinnon sivuaine. (Boncamper ym. 2012, 163.)

| Insinööri (amk) | AMK yhteiset opinnot | Koulutusalan yhteiset opinnot | Koulutusohjelman suuntaavat ammattiopinnot | Vapaasti valittavat | Harjoittelu | Opinnäytetyö | Tutkinnosta TEVA-alan opintoja yhteensä |
|-----------------|----------------------|-------------------------------|--|---------------------|-------------|--------------|---|
| 240op           | 110                  |                               | 70   | 15*                 | 30          | 15           | 70–115**                                |
| 240op           | *                    |                               | *  | *                   | 30          | 15           | 30–40 op                                |
| 240op           | 10–14                | 51–53                         | 115–117                                    | 15*                 | 30          | 15           | 175                                     |

\*oletusarvo tutkinnon kokonaispisteistä, koska opintopisteiden jakautuminen oli esitetty vain osittain

\*\*laskettu mukaan työharjoittelu ja opinnäytetyö

Kuvio 5. Insinööri AMK -tutkinnon rakenne ja joustavuus (HOPS) (Boncamper ym. 2012, 164.)

Tekstiili- ja vaatetusalan insinöörit ovat työllistyneet hyvin, ja koulutus antaa valmiudet toimia alan asiantuntijatehtävissä. Esimerkkitehtäviä jossa valmistuneet ovat toimineet: hankintakoordinaattori, kaavakoordinaattori, suunnittelija, tutkimusinsinööri, tuotannonohjaaja, tuotantoinsinööri, myymäläpäällikkö, pesulan erikoisasiantuntija, laboratorion kehittäjä, hankinta- ja kaavakoordinaattori, tuoteassistentti, tuotepäällikkö, mallimestari, tutkija, suunnittelija, sisäänostaja, malliompelija. Tekstiili- ja vaatetusalan insinöörit ovat myös työllistyneet tuotannon tehtäviin, tuotekehitykseen, tuotannon kehitystehtäviin, testaukseen ja tuotannonohjaustehtäviin. (Boncamper ym. 2012, 165.)

Opetushallituksen Ammattitaito on aina muodissa tekstiili- ja vaatetusalan koulutusselvitykseen tekemässä kyselyssä insinöörikouluttajat korostivat työelämän osaamisen ennakoinnissa opettajien asiantuntemusta ja hyviä kontakteja työelämään tutkinnon kehittämiseksi. Opetussuunnitelman kehittämiseen on kartoitettu tietoa keskustelemalla työelämän edustajien kanssa sekä opinnäytetyötutkimuksilla. Kehittämisessä on aina ollut myös mukana yrityselämän neuvottelukunta. (Boncamper ym. 2012, 165.)

#### **4 Tutkimuksen kuvaus**

Tutkimuksen toteutus lähti sopivan tutkimusmenetelmän, analyysi metodin ja aineistonkeruumenetelmän valitsemisesta. Tutkimusmenetelmäksi ja analysoinnin pohjaksi valittiin tapaustutkimus. Tutkimuksessa käytetään aineistona aikaisempia tutkimuksia ja itse kerättyä aineistoa.

Aineistonkeruu suoritettiin strukturoidulla verkkokyselyllä. Kyselyjen etuna pidetään sitä, että kerätty aineisto on laaja ja voidaan kysyä useita asioita, minkä jälkeen aineisto voidaan tehokkaasti käsitellä tietokoneella. Kyselyn haittoja ovat muun muassa se, ettei voida olla varmoja kuinka vakavasti kyselyyn vastannut on suhtautunut tutkimukseen tai kuinka perillä hän on ollut tutkimuksen aiheesta. Hyvän lomakkeen tekeminen vie aikaa, eikä voida olla varmoja kuinka onnistuneet annetut vastausvaihtoehdot ovat olleet vastaajien näkökulmasta. Ongelmaksi voi muodostua myös riittämätön vastaajien määrä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 182.)

Strukturoitu verkkokysely tehtiin e-lomakkeena, joka testattiin kahdella testikäyttäjällä ennen kuin se jaettiin kohderyhmälle. Kyselyn kohderyhmänä olivat vaatetusallalla mallimestarina toimivat tai toimineet henkilöt. Kyselylomake julkaistiin Facebookissa olevassa vestonomi ryhmässä ja se lähetettiin sähköpostilla 12 yritykseen, sekä välitettiin muutamille mallimestareille omien kontaktien kautta. Kysely toteutettiin anonyymisti ja se oli auki vastaajille 28.1.–14.2.2014. Kyselyyn vastasi määrä aikaan mennessä 18 mallimestaria.

Kysely oli jaoteltu kahteen osioon, taustatietoihin sekä tiedot ja taidot osioon. Taustatieto osiossa mallimestareilta kysyttiin työ ja koulutus taustoja. Tiedot ja taidot osio oli vielä erikseen jaoteltu neljään kokonaisuuteen tietotekniset taidot, ammatilliset taidot, muut ammatissa hyödynnettävät taidot ja alan muu tuntemus kysymyksiin.

Tiedot ja taidot osion kysymyksiin vastattiin Likert-asteikolla annetuista vastausvaihtoehdoista työelämän ja koulutuksen näkökulmasta. Likert-asteikolla annetut vastaukset koodattiin numeroiksi ja näistä laskettiin keskiarvot, jotta verkkokyselystä saatu aineisto voitiin taulukoida ja havainnollistaa kuvioilla. Taulukossa kolme on esitetty sanalliset vastausvaihtoehdot sekä numeraaliset arvot. Lisäksi mallimestareilla oli mahdollista vastata vapaa sana kysymyksiin joissa kysyttiin mihin koulutuksessa olisi pitänyt painottaa, sekä lisäkoulutuksen tarvetta. Kyselyn tulokset analysoitiin ja niitä arvioitiin suhteessa Metropolia Ammattikorkeakoulun vaatetusalan koulutusohjelman vuoden 2010 opetussuunnitelmaan. Kyselylomake ja kyselyn mukana lähetetty saatekirje on tutkimuksen liitteenä (Liite 1, Liite 2).

Taulukko 3. Likert-asteikon sanalliset ja numeroarvot

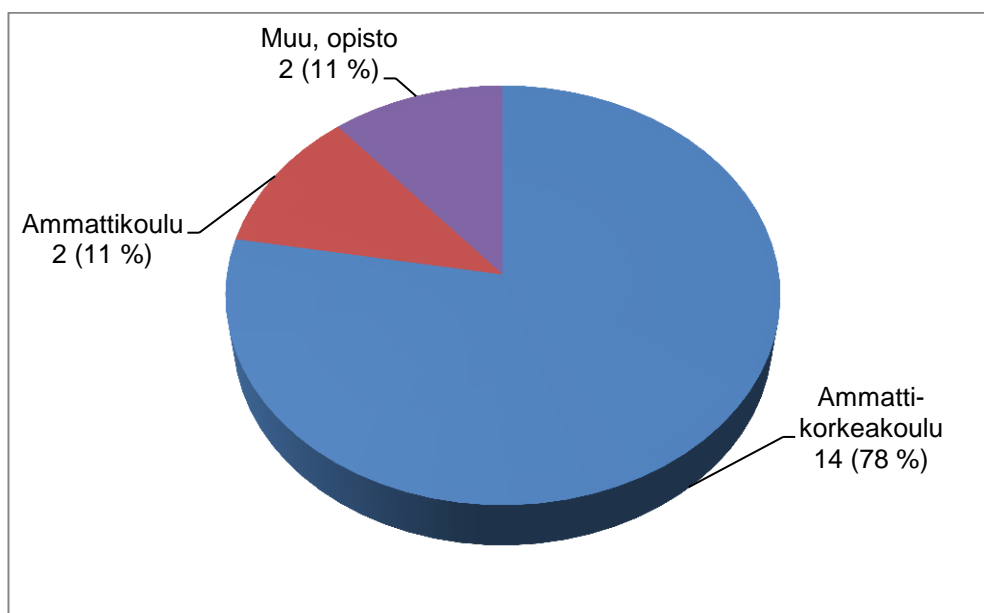
| <b>Työelämän näkökulmasta</b> | <b>Arvo</b> | <b>Koulutuksen näkökulmasta</b> | <b>Arvo</b> |
|-------------------------------|-------------|---------------------------------|-------------|
| Ei yhtään tärkeää             | 1           | En laisinkaan                   | 1           |
| Ei kovinkaan tärkeää          | 2           | En kovinkaan hyvin              | 2           |
| Melko tärkeää                 | 3           | Melko hyvin                     | 3           |
| Tärkeää                       | 4           | Hyvin                           | 4           |
| Erittäin tärkeää              | 5           | Erittäin hyvin                  | 5           |
| En osaa sanoa                 | 0           | En osaa sanoa                   | 0           |

Viisitoista vastaajista työskenteli mittataulukkoilla, jolloin kaavoilla työskentelevien mallimestareiden näkemystä työelämän vaatimustasosta ja koulutuksen vastaavuudesta ei voida pitää täysin kattavana. Tällöin tutkimustulokset suuntautuvat enemmän nimenomaan mittataulukolla työskentelevien mallimestareiden työelämän vaatimuksiin ja heidän näkemykseensä koulutuksen ja työelämän kohtaamisesta. Koska opinnäytetyön tekijä ei ole tietoinen kuinka monta mallimestaria kysely mahdollisesti tavoitti, ei voida laskea vastausprosenttia.

## 5 Kyselyn tulokset

### 5.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastasi määräaikaan mennessä 18 mallimestaria. Heistä 14 oli valmistunut ammattikorkeakoulusta, kaksi ammattikoulusta ja kaksi muu vaihtoehdon valinneista olivat suorittaneet opistotasoisesta koulutuksen.



Kuvio 6. Kyselyyn vastanneiden koulutustaso

Vastaajista 10 oli suorittanut jatko-opintoja tai lisäkoulutusta valmistumisensa jälkeen.

Suoritettuja jatko-opintoja:

- Mallimestarin erikoisnäyttötutkinto
- Työn ohessa: vestonomi, näyttötutkintomestari
- Markkinoinnin perustutkinto
- Ostotoimintaa
- Tietotekniikan koulutuksia: Lectra-kaavoitusohjelmiston käyttö, Microsoft Office, Windows 8, Adobe tuoteperheen ohjelmistoja (Photoshop, Illustrator, Indesign)
- Suunnittelija leikkaaja
- Vaatetusteknologi
- Kansainväliset erikoisopinnot
- Työ- ja organisaatio psykologian perus- ja aineopinnot

Kyselyyn vastanneista mallimestareista seitsemän oli työskennellyt yli 10 vuotta mallimestarina, kuusi 7-10 vuotta, kolme 4-6 vuotta ja kolme 0-3 vuotta. 12 heistä työskenteli suurissa yli 250 henkilöä työllistävissä yrityksissä Helsingissä (7) ja



Vantaalla (6). Viisi työskenteli pienissä 5-49 henkilöä työllistävissä yrityksissä Helsingissä (2), Kuopiossa (2) ja Vantaalla(1) ja yksi työskenteli keskiuudessa 50-249 henkilöä työllistävässä yrityksessä, joka toimii sekä Helsingissä että Shenzhenissä. Viisitoista vastanneista työskenteli mittataulukoilla ja näistä yhdessä yrityksessä tuotantoa oli paikallisesti. Kolme työskenteli kaavoilla ja näistä yhdessä yrityksessä tuotantoa oli paikallisesti.

Kyselyssä kartoitettiin, mitä työnimikkeitä mallimestareilla on. 11 vastanneista työskenteli mallimestari työnimikkeellä. Muita työnimikkeitä olivat tuotannon assistentti, Team Leader Merchandiser, mallimestariassistentti, Design-tiimin esimies, tuoteassistentti, Garment technician ja suunnittelija-mallimestari.

## 5.2 Taidot ja tiedot

Kysymykset tiedot ja taidot osiossa oli jaoteltu neljään eri osa-alueeseen: tietotekniset taidot, ammatilliset taidot, muut ammatissa hyödynnettävät taidot sekä alan muu tuntemus. Tiedot ja taidot osion kysymykset olivat kaksiosaisia ja niillä pyrittiin kartoittamaan:

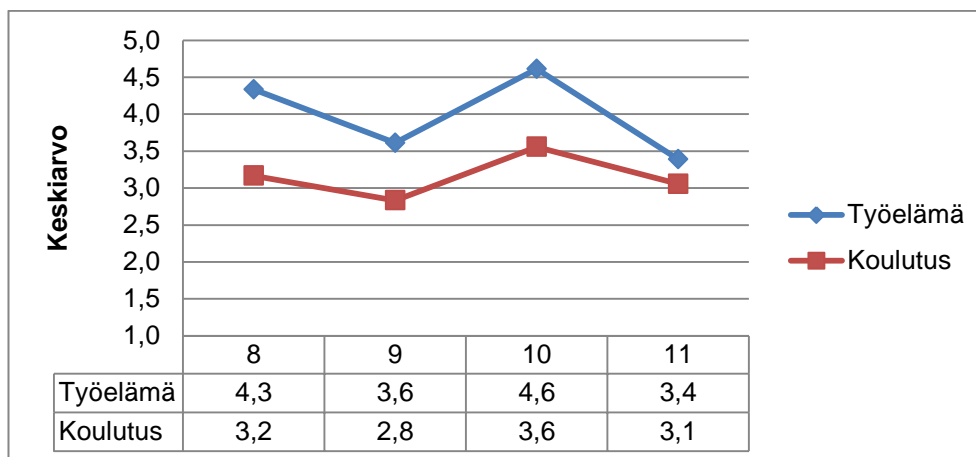
—◆— Kuinka tärkeäksi mallimestari koki tiedon/taidon työelämän näkökulmasta?

—■— Kokiko mallimestari saaneensa tarpeeksi koulutusta taitoon/ tietoon opintojensa aikana?

Seuraavissa kappaleissa käydään läpi kyselyssä saadut tulokset osa-alueittain.

## Tietotekniset taidot

Tietoteknisinten taitojen kysymysosiossa kartoitettiin, kuinka tärkeiksi mallimestarit kokivat Microsoft Office paketin, kuvankäsittelytaidon, vektoripiirto-ohjelmien ja kaavaohjelmien hallinnan työelämässä sekä miten he kokivat saaneensa näihin taitoihin koulutusta.



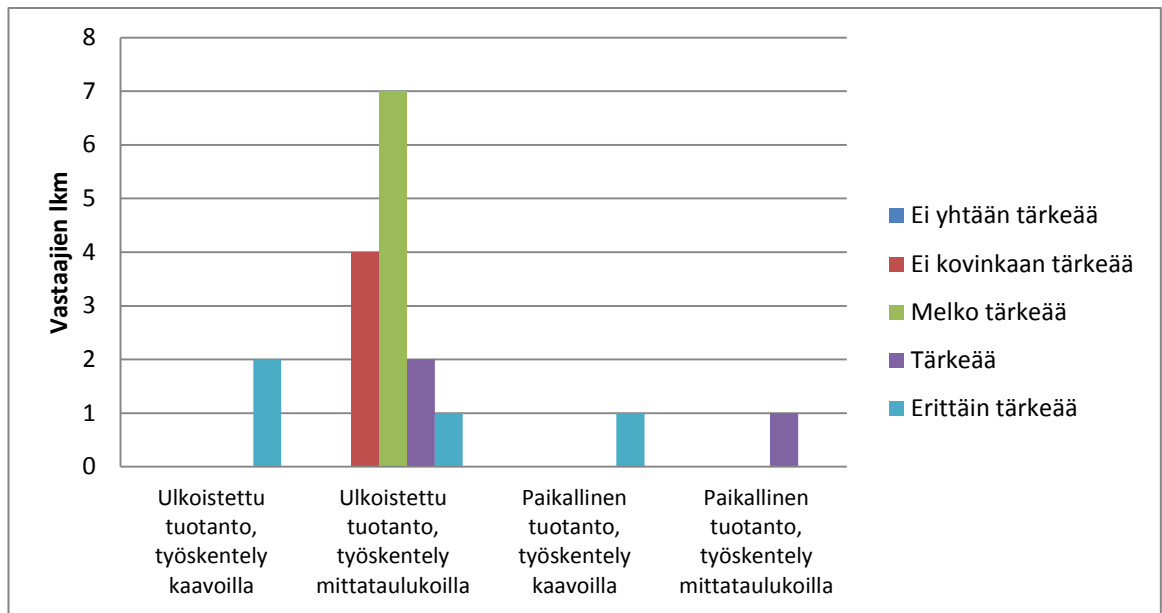
Kuvio 7. Tietoteknisten taitojen keskiarvo kuvaaja

8. Microsoft Office paketin hallitseminen
9. Kuvankäsittelytaito (Adobe Photoshop tai muu vastaava)
10. Vektoripiirto-ohjelmien hallitseminen (Adobe Illustrator, Corel Draw tai muu vastaava)
11. Kaavaohjelmien hallinta (Lectra, Accumark tai muu vastaava)

Yleisesti tietoteknisistä taidoista koettiin tärkeimmiksi työelämän näkökulmasta Microsoft Office paketin (keskiarvo 4,3) ja Vektoripiirto-ohjelmien hallinta (ka. 4,6). Tuloksista voidaan todeta mallimestarien saaneen melko hyvin koulutusta Microsoft Office paketin hallintaan (ka. 3,2) ja vektoripiirto-ohjelmien hallintaan (ka. 3,6). Vähemmän tärkeäksi työelämän näkökulmasta koettiin kuvankäsittelytaito (ka. 3,6), toisaalta myös siihen saatu koulutus koettiin melko heikoksi (ka. 2,8).

Vähiten tärkeimmäksi työelämän näkökulmasta koettiin kaavaohjelmien hallinta (ka. 3,4), mutta sekin arvioitiin siis vielä melko tärkeäksi. Koulutusta kaavaohjelmien hallinnasta koettiin saadun melko hyvin (ka. 3,1). Analysoidessa kaavaohjelmien hallinnan vastauksia voidaan huomata, miksi kaavaohjelmien hallintaa ei koettu niin tärkeäksi. Suurin osa kyselyyn vastanneista mallimestareista työskenteli mittataulukoilla, joten kaavaohjelman käyttö ei kuulu heidän työpäivään, eikä sitä näin ollen koettu niin tärkeäksi työelämässä. Tuloksista havaitaan, että ne mallimestarit

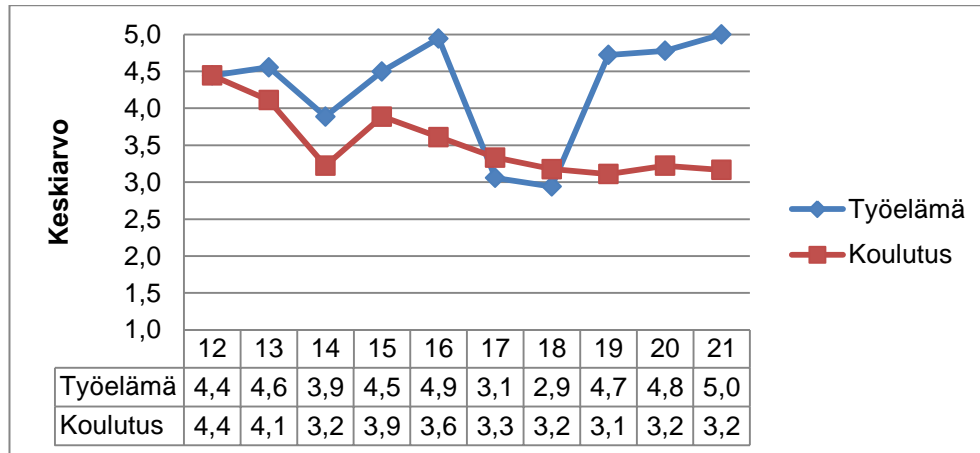
jotka työskentelivät kaavoilla, kokivat yksimielisesti kaavaohjelmien opetuksen tärkeäksi työelämän näkökulmasta.



Kuvio 8. Kuinka tärkeäksi mallimestarit kokivat kaavaohjelmien hallinnan työelämässä. Vastausten jakauma yrityksen toiminta strategian mukaan.

## Ammatilliset taidot

Ammatillisten taitojen kysymysosiossa kartoitettiin, kuinka tärkeiksi mallimestarit kokivat mallimestarin ammatissa hyödynnettävät perustaidot työelämässä sekä miten he kokivat saaneensa näihin taitoihin koulutusta.



Kuvio 9. Ammatillisten taitojen keskiarvo kuvaaja

12. Ompelutaito
13. Kaavoittaminen, kuosittelu ja sarjonta käsin
14. Kaavoittaminen, kuosittelu ja sarjonta koneella
15. Vartalon muotojen ja erityispiirteiden hahmottaminen
16. Sovitustilanteessa toimiminen.
17. Leikkuusuunnitelman tekeminen
18. Menekin arvioiminen ja laskeminen
19. Laadunvalvonta
20. Materiaali tuntemus (laatu, viimeistykset, käsittelyt)
21. Ohjeistaminen (mittataulukot, tasokuvat, yksityiskohtien ohjeistaminen, näytteen kommentointi)

Ammatillisista taidoista tärkeimmiksi työelämän näkökulmasta järjestyksessä nousivat taidot:

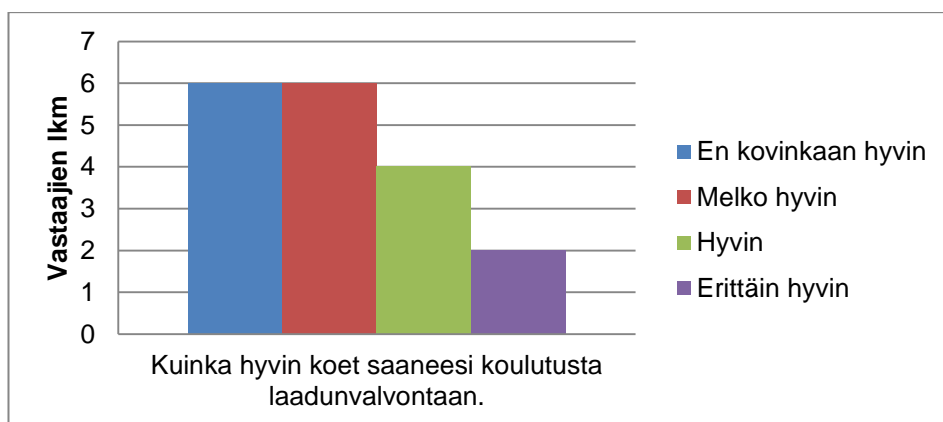
- Ohjeistaminen (mittataulukot, tasokuvat, yksityiskohtien ohjeistaminen, näytteen kommentointi) (ka. 5,0)
- Sovitustilanteessa toimiminen (ka. 4,9)
- Materiaalin tuntemus (ka. 4,8)
- Laadunvalvonta (ka. 4,7)
- Kaavoittaminen, kuosittelu ja sarjonta käsin (ka. 4,5)

- Vartalonmuotojen ja erityispiirteiden hahmottaminen (ka. 4,5)
- Ompelutaito (ka. 4,4)

Suurin poikkeama taidon tärkeyden ja saadun koulutuksen välillä ilmeni seuraavissa taidoissa: sovitustilanteessa toimiminen, laadunvalvonta, materiaalin tuntemus ja ohjeistaminen.

Materiaalituntemus koettiin erittäin tärkeäksi työelämän näkökulmasta, mutta mallimestarit kokivat saaneensa siihen koulutusta melko hyvin (ka. 3,2). Ammattikorkeakoulussa kaksi koki saaneensa erittäin hyvää ja neljä koki saaneensa hyvää koulutusta. Opisto tasolla vain yksi koki saaneensa hyvää koulutusta nykyajan osaamisvaatimukseen nähden.

Laadunvalvonta koettiin erittäin tärkeäksi taidoksi työelämässä ja mallimestarit kokivat saaneensa koulutusta laadunvalvonnasta melko hyvin (ka. 3,1). Vastauksia analysoidessa voidaan todeta, että 1/3 kokee saaneensa hyvää koulutusta laadunvalvontaan.

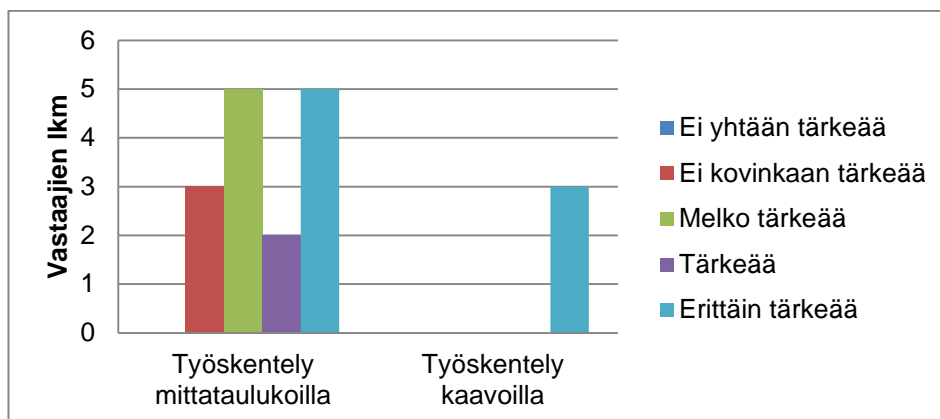


Kuvio 10. Kuinka hyvin mallimestarit kokivat saaneensa koulutusta laadunvalvontaan.

Ammatillisista taidoista tärkeiksi koettiin ompelutaito (ka. 4,4), kaavoittaminen, kuosittelu ja käsinsarjonta (ka. 4,6) sekä vartalon muotojen ja erityispiirteiden hahmottaminen (ka. 4,5). Kaikkien näiden taitojen koulutus todettiin kyselyssä myös olleen hyvällä tasolla opintojen aikana.

Kaavoittamista, kuosittelua ja sarjontaa koneella (ka. 3,9) ei koettu yhtä tärkeäksi työelämän näkökulmasta, kuin vastaavaa käsin tehtävää työtä. Vastauksia

analysoidessa voidaan todeta, että taidon kokivat yksimielisesti tärkeäksi ne mallimestarit, jotka työskentelivät kaavoilla. Mittataulukoilla työskentelevien mallimestarien vastauksissa ilmeni hajontaa. Mallimestarit, jotka työskentelevät mittataulukoilla eivät enää käsittele itse kaavoja jolloin osaamisen merkitys ei ole niin suuri. Koulutusta koettiin saaneen opintojen aikana melko hyvin.



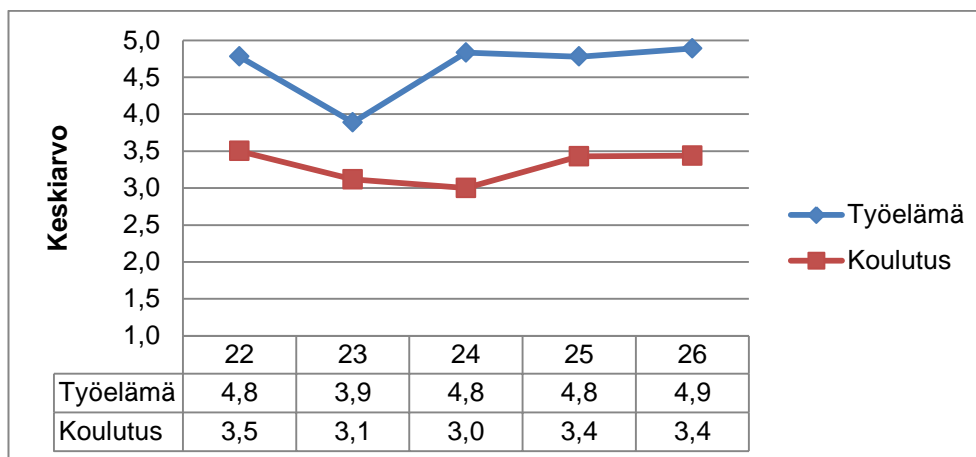
Kuvio 11. Kuinka tärkeäksi mallimestarit kokivat kaavoittamisen, kuositelun ja sarjonnan koneella. Vastausten jakauma suhteessa työskentely tapaan.

Leikkuusuunnitelman tekeminen sekä menekin arvioiminen ja laskeminen koettiin työelämän näkökulmasta melko tärkeiksi ja saatu koulutus melko hyväksi. Molempien taitojen vastauksia analysoidessa huomataan taitojen olevan tärkeämpiä mallimestareille, jotka työskentelevät kaavoilla. Kuitenkin myös kaksi mittataulukolla työskentelevää mallimestaria koki taidon tärkeäksi työelämän näkökulmasta.

Menekin arvioimiseen ja laskemiseen kokevat parhaiten saaneen opetusta viisi yli 7 vuotta työelämässä ollutta mallimestaria. Yksi kolmesta 0-3 vuotta työelämässä ammattikorkeakoulusta valmistuneista kokee saaneensa hyvin opetusta, kun taas kaksi muuta 0-3 vuotta työelämässä ammattikorkeakoulusta valmistuneista eivät koe saaneensa opetusta menekin arvioimiseen ja laskemiseen juuri ollenkaan.

## Muut ammatissa hyödynnettävät taidot

Muiden ammatissa hyödynnettävien taitojen kysymysosiossa kartoitettiin, kuinka tärkeiksi mallimestarit kokivat kielitaidon, matemaattiset kyvyt, ongelmaratkaisukyvyt, kolmiulotteisen hahmotuskyvyn ja mittasuhteiden hahmottamisen työelämässä sekä miten he kokivat saaneensa näihin taitoihin koulutusta.



Kuvio 12. Muut ammatissa hyödynnettävät taidot keskiarvo kuvaaja

- 22. Kielitaito
- 23. Matemaattiset kyvyt
- 24. Ongelmanratkaisukyky
- 25. Kolmiulotteinen hahmotuskyky
- 26. Mittasuhteiden hahmottaminen

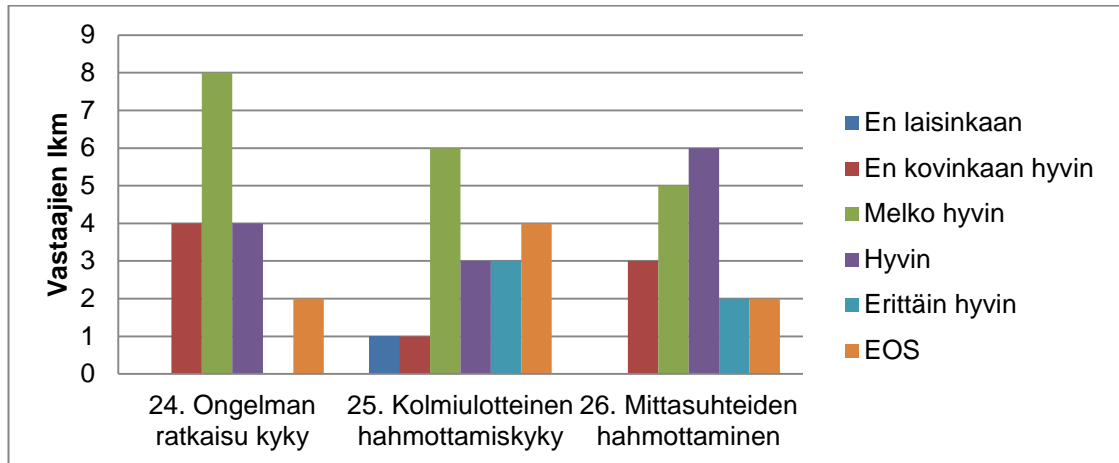
Kielitaidon koulutuksen voidaan havaita olevan hyvää, yksilövastauksia analysoidessa huomataan, että yhdeksän kahdeksastatoista kokee saaneensa hyvää koulutusta ja seitsemän kokee koulutuksen olleen melko hyvää. Vain yksi 0-3 vuotta työelämässä ollut toteaa, ettei ole saanut laisinkaan opetusta ja yksi 4-6 vuotta työelämässä ollut kokee, ettei ole saanut kovinkaan hyvää opetusta.

Ongelmanratkaisukyky, kolmiulotteinen hahmotuskyky ja mittasuhteiden hahmottaminen koettiin erittäin tärkeäksi työelämässä, mutta opintojen aikana saatu koulutus koettiin melko hyväksi. Nämä kaikki ovat myös sellaisia taitoja, jotka toisilla on tai niitä voidaan harjoittaa kokemuksen kautta.

Kuten myös eräs kyselyyn vastanneista mallimestareista totesi:

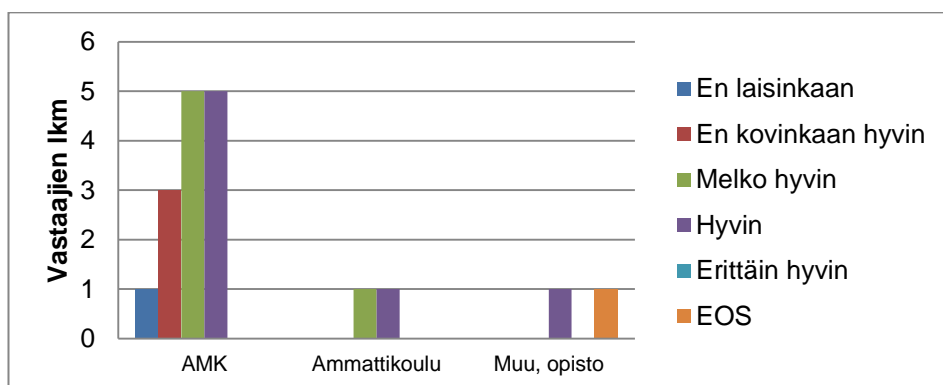
”...Kysymykset 24-26 ovat sellaisia asioita joita tarvitaan työssä jatkuvasti. Esimerkiksi kolmiulotteista hahmottamista ei kuitenkaan kauheasti voida opettaa vaan se on ominaisuus joka joillain on. Ongelmanratkaisukykyä ja mittasuhteiden hahmottamista voi oppia kokemuksen kautta, mutta yleensä näihinkin toisilla on parempi luontainen taipumus.”

Näiden taitojen koulutuksen arviointi koettiin selkeästi vaikeammaksi, kuin muiden taitojen koulutusten arviointi. Kuten alla olevasta kuvaajasta nähdään.



Kuvio 13. Kuinka mallimestarit kokivat saaneensa koulutusta: Ongelmanratkaisukykyyn, kolmiulotteiseen hahmotuskykyyn ja mittasuhteiden hahmottamiseen. Vastausten jakauma

Matemaattiset kyvyt koettiin tärkeäksi keskiarvolla 3,9 ja sen koulutus melko hyväksi keskiarvolla 3,1. Vastauksia tarkastellessa voidaan havaita, että suurin osa kyselyyn vastanneista mallimestareista ovat olleet tyytyväisiä saaneensa koulutukseen. Vain kolme ei koe saaneensa kovinkaan hyvin opetusta ja yksi ei laisinkaan.

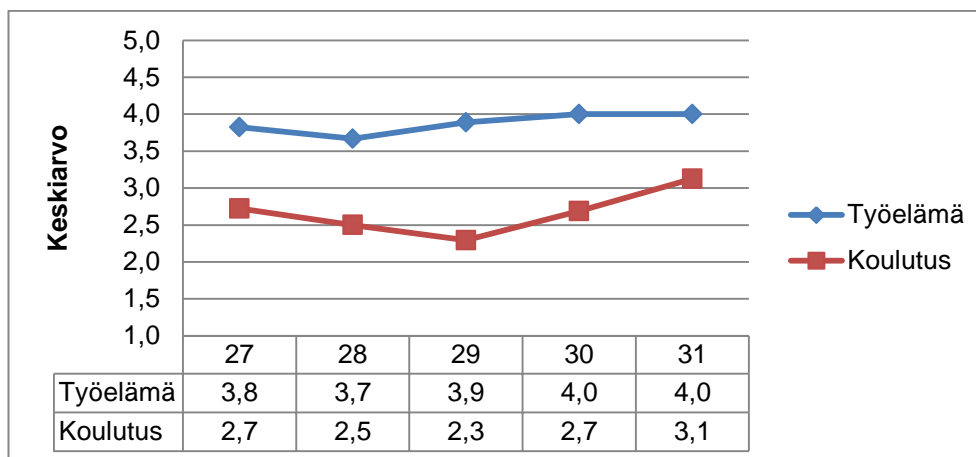


Kuvio 14. Kuinka mallimestarit kokivat saaneensa koulutusta matemaattisiin kykyihin. Vastausten jakauma suhteessa koulutustasoon.



## Alan muu tuntemus

Alan muun tuntemuksen kysymysosiossa kartoitettiin, kuinka tärkeiksi mallimestarit kokivat alaan liittyvät tiedot, joilla pystytään hahmottamaan tuotteen valmistukseen liittyvää laajempaa prosessia sekä miten he kokivat saaneensa näihin taitoihin koulutusta.



Kuvio 15. Alan muu tuntemus keskiarvo kuvaaja

- 27. Tehtaan konekannan ja konetyyppien tunteminen
- 28. Tuotteen kokonaishinnan muodostuminen
- 29. Valmistukseen ja kuljetukseen liittyvien riskien tunteminen ja ennakointi
- 30. Vaatteen koko elinkaaren hahmottaminen
- 31. Sesonkikierron tunteminen

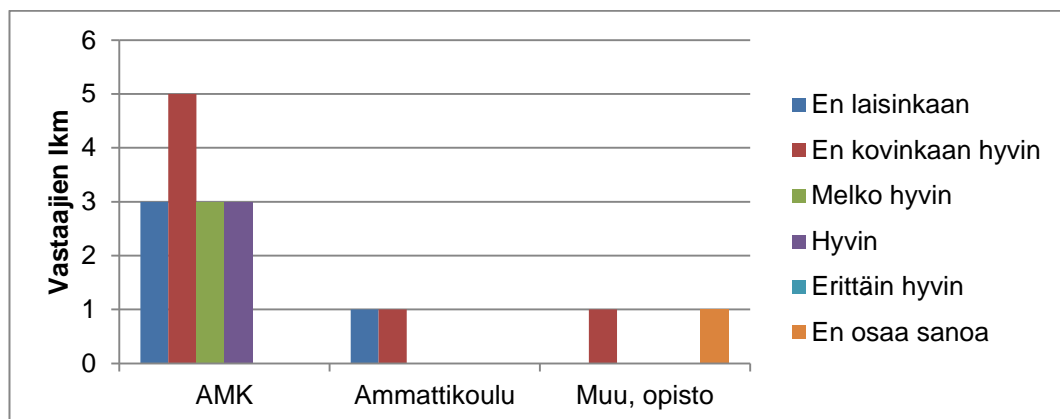
Alan muuhun tuntemukseen liittyvät tiedot koettiin työelämän näkökulmasta tärkeiksi. Tuloksista nähdään, että kyselyyn vastanneet mallimestarit eivät ole kokeneet koulutusta riittäväksi. Vain sesonkikierron tuntemuksen koulutus koettiin melko hyväksi (ka. 3.1).

Tehtaan konekannan ja konetyyppien tunteminen koettiin tärkeiksi yksimielisesti yrityksissä, joissa työskenneltiin kaavoilla. Mittataulukkoilla työskentelevien vastauksissa ilmeni hajontaa. Konekannan koulutusta erittäin hyvin tai hyvin koki saaneensa kolme ammattikorkeakoulusta valmistunutta. Ammattikoulussa toinen vastanneista mallimestareista ei ollut saanut laisinkaan koulutusta, ja toinen ei kokenut saaneensa kovinkaan hyvin koulutusta tehtaan konekannasta tai konetyypeistä. Opistokoulutuksen suorittaneet kokivat saaneensa aiheesta melko hyvää koulutusta.

Tuotteen kokonaishinnan muodostuminen koettiin melko tärkeäksi taidoksi, mutta koulutusta ei koettu riittäväksi. Eräs vastaaja toteaa:

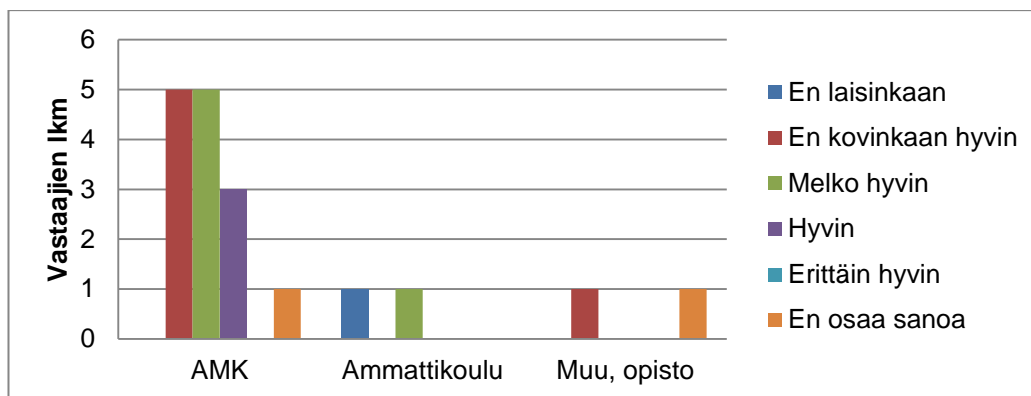
”Olisi hyvä, jos koulussa olisi ollut yksi kurssi tuotannon tapojen ja tehdaskantojen tuntemisesta. Miten tehtaat toimii, millaisia koneita on jne. Miten kannattaa ottaa huomioon kankaiden toimitusajat jne. Nähdä sitä prosessia, mitä vaatteelle tapahtuu eri vaiheissa (siitä kun tehdas saa ohjeistuksen siihen, kun vaate lähtee tuotannosta kaupolle). Kyselyn tekijältä hyvä kysymys oli hinnan kokonaiskuvan muodostaminen. Koulussa ei juurikaan puhuttu miten työminuutit vaikuttavat tuotteen hintaan jne.”

Valmistukseen ja kuljetukseen liittyvien riskien tunteminen ja ennakointi koettiin työelämän näkökulmasta tärkeäksi. Varsinkin ulkoistetun tuotannon firmoissa on pystyttävä ennakoimaan mahdolliset riskit pitkien toimitusajojen vuoksi. Koulutusta ei koettu riittäväksi. Vain kolme ammattikorkeakoulusta valmistunutta ja yli 7 vuotta työelämässä ollutta koki saaneensa riskien tuntemisesta ja ennakoinnista hyvää opetusta.



Kuvio 16. Kuinka hyvin mallimestarit kokivat saaneensa koulutusta valmistukseen ja kuljetukseen liittyvien riskien tuntemiseen ja ennakointiin. Vastausten jakauma koulutuksen arvioinnista koulutustasoittain.

Vaatteen koko elinkaaren hahmottaminen koettiin työelämän kannalta tärkeäksi (ka. 4.0), mutta saatu koulutus koettiin korkeintaan melko hyväksi (ka. 2.7). Yksilövastauksia analysoitaessa havaitaan, että ammattikorkeakoulusta valmistuneista viisi koki saaneensa melko hyvää opetusta ja kolme hyvää opetusta.



Kuvio 17. Kuinka hyvin mallimestarit kokivat saaneensa koulutusta vaatteiden koko elinkaaren hahmottamiseen. Vastausten jakauma koulutustasoittain.

Sesonkikierron tunteminen koettiin työelämän kannalta tärkeäksi (ka. 4.0) ja siihen koettiin saadun melko hyvin (ka. 3.1) opetusta. Opetusta kokivat parhaiten saaneensa ammattikorkeakoulusta valmistuneet mallimestarit.

### 5.3 Kehitysideat ja lisäkoulutus

Kappaleessa esitetyt kehitysideat ja lisäkoulutusehdotukset perustuvat kyselyssä annettuihin vastauksiin vapaa sana kysymyksiin. Mallimestareilta kysyttiin mitä heidän mielestä koulutuksessa olisi pitänyt painottaa enemmän ja millaisen lisäkoulutuksen he kokisivat hyödylliseksi tällä hetkellä. Kaikki kysymyksiin annetut vastaukset löytyvät tutkimuksen liitteenä (Liite 3).

Kyselyyn vastanneet mallimestarit painottivat erityisesti käytännön töiden lisäämistä koulutuksessa. Näitä työelämän tärkeimpiä töitä ovat: sovitukset, ohjeistaminen, näytteiden kommentointi ja laadunhallinta. Tämän lisäksi painotettiin vastauksissa sarjomisen opettamisen lisäämistä. Mallimestarit nostivat työharjoittelun ja työelämän yhteistyön tärkeäksi osaksi koulutusta. Vastanneet ehdottivat myös, että mallimestariksi haluavan tulisi voida valita nimenomaan mallimestariksi valmistava koulutus tai jatko-opinto linja.

Saaduista tuloksista havaittiin, että työelämän kannalta erittäin tärkeiksi koettujen sovitustilanteissa toimimisen ja ohjeistamisen koulutus koettiin melko hyväksi. Ne ovat kuitenkin hyvin oleellinen osa mallimestarin työpäivää ja liittyvät läheisesti toisiinsa. Vapaa sana kysymyksessä; Mitä olisi koulutuksessa pitänyt painottaa enemmän?

nousi myös esiin kommentteja koulutuksen lisäämisestä sovitustilanteeseen ja ohjeistamiseen liittyen:

”Ammattikorkeakoulutus vaatisi enemmän käytännön kaavoitusta, valmistusta ja sovituksia. Näytteiden kommentointia en koulussa tehnyt kertaakaan ja työelämässä se on arkipäivää.”

”Sarjonta ja sarjontataulukoiden teko! Olen törmännyt vastavalmistuneisiin vestonomeihin, joilla ei ole näkemystä sarjonnasta ja sarjontaulukoista.”

”Opiskelun aikana jäi epäselväksi millaista työ on yrityksessä, jossa ei käsitellä lainkaan kaavoja. Sarjonnan opettaminen oli todella minimaalista, siihen tulisi panostaa enemmän. Myös kuositelu on todella tärkeää. Sovituskorjausten tekeminen on oikeastaan kaikkien tärkeintä työssäni, joten siihen tulisi panostaa vielä enemmän. Työssä tarvitsen eniten Excel ja Illustrator ohjelmia, niiden opettamiseen tulisi panostaa koulussa. Näytekommentoinnin tekoa ei käyty koulutuksessa lainkaan läpi. Se on vie kuitenkin isoimman ajan työstäni, joten siihenkin tulisi panostaa.”

Jollain opintojaksolla tulisi syventyä nimenomaan työelämän käytännön tehtäviin: mittataulukon tekemiseen, näytteen läpikäymiseen ja mittaamiseen, sovitustilanteisiin ja sovitustilanteiden merkitykseen sekä kommenttien tekemiseen mittataulukoihin. Lisäksi kaivattiin opetusta siitä, miten tuotteesta havaitaan sovitustilanteessa tarvittavat muutokset, miten sovituserämuutokset ohjeistetaan sekä käytännössä mahdollisuutta kokeilla kuinka sovituserämuutosten tekeminen toisen ohjeistuksella onnistuu. Vastaajien mukaan on muistettava, että jokaisella yrityksellä on omat toimintatapansa, jotka omaksutaan myöhemmin työelämään siirtyessä. Alan jatkuvan muutoksen seurauksena myös toimintatavat kehittyvät.

4-6 vuotta työskennellyt mallimestarit toteaa:

”...Lisäksi itse koen erään projektini koulun loppupuolella epäonnistuneen, sillä en tuntenut kommentointiprosessia loppuun asti. Mittataulukkoita, sarjontaa ja tuotekorttipohjien täyttämistä harjoiteltiin paljon, mutta varsinaista sovitusta ja kommentointia ei tehty oikeastaan ollenkaan. En tiennyt, mitä kaikkea se sisältää ja mitä kaikkea siinä pitää ottaa huomioon esim. istuvuuksien ja materiaalien ja yksityiskohtien kommentoinnissa. Erittäin tärkeä asia työelämässä!! Ehdottomasti osaksi jotain kurssia tehtävä, jossa vaate mitataan, katsotaan korjauksia ja tehdään mittakommentit mittataulukkoon sekä kommentit tasokuvaan!!!”

Vastauksissa nousee esiin myös työelämään tutustumisen tärkeys ja perehtyminen siihen mitä alan ammattilainen oikeasti tekee. Neljä vastanneista nosti esiin suoraan työharjoittelujaksojen ja yhteistyöprojektien tärkeyden.

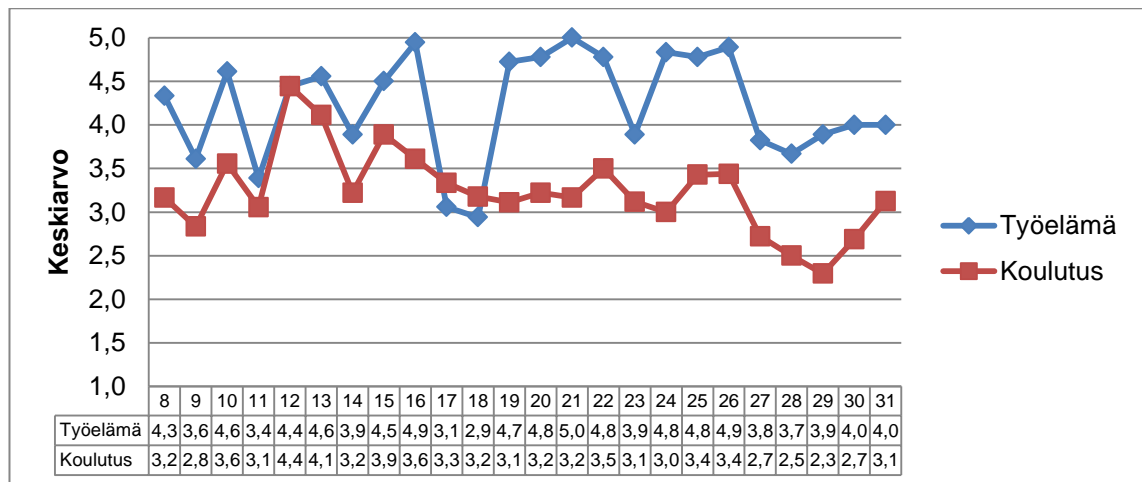
Yli 10 vuotta työskennellyt mallimestari toteaa:

”Pohjakoulutuksestani on jo todella kauan aikaa, 25v, mutta edelleenkin olen sitä mieltä että työharjoittelun määrää ei saisi vähentää. Se on erittäin tärkeää. itselläni oli aikoinaan koulutuksessa jopa 1v ja toisella kerralla 5kk harjoittelujaksot ja ne olivat erittäin tärkeitä. Uskon, että sain niistä paljon enemmän kuin pelkästään koulutuksesta.”

Monen vastaajan vastauksista oli havaittavissa, ettei koulutuksessa oltu huomioitu tarpeeksi työelämän tekemistä. Saaduista vastauksista ilmeni myös, että osalle oli jäänyt hieman epäselväksi, mitä työ pitää sisällään. Koulutuksessa voisi enemmän avata mitä työ pitää sisällään ja mitä töissä varsinaisesti tehdään.

Lisäkoulutus kysymyksessä vastaajat nostivat esiin uusien laatuojen, neule- ja kudontatekniikoiden, vaatteiden tuottamiseen ulkomailla, sarjonnan, kaavoituksen ja istuvuuden lisäkoulutus tarve. Myös uusien tietokoneohjelmien koulutus koettiin hyödylliseksi.

#### 5.4 Kyselyn tulosten yhteenveto



Kuvio 18. Kaikkien taitojen ja tietojen keskiarvo kuvaaja

Tietoa ja taitoa koskevista tuloksista voitiin havaita, että opetus on suurimassa osassa koettu riittäväksi. Ainoastaan kuvankäsittely taidon (9), tehtaan konekannan ja konetyyppien tuntemisen (27), tuotteen kokonaishinnan muodostamisen (28), valmistukseen ja kuljetukseen liittyvien riskien tuntemisen ja ennakoinnin (29) sekä vaateen koko elinkaaren hahmottamisen (30) koulutuksen tasoa ei koettu riittäväksi. Näitä taitoja ei kuitenkaan koettu myöskään työelämän näkökulmasta tärkeimmiksi.

Keskeisin huomio työelämässä kohdistuu muutamiin käytännön taitoihin ja tietoihin, jotka ovat olennainen osa mallimestarin työtä. Sovitustilanteessa toimiminen (16), laadunhallinta (19), materiaalituntemus (20) ja ohjeistaminen (21) koettiin erittäin tärkeiksi työelämän näkökulmasta ja koulutus niissä koettiin melko hyväksi. Myös kielitaito (22) koettiin erittäin tärkeäksi taidoksi työelämässä.

Tässä tutkimuksessa työelämässä mallimestarit näkivät tärkeiksi ammatillisiksi taidoiksi: ohjeistamisen, sovitustilanteessa toimimisen, materiaalin tuntemuksen, laadunvalvonnan, kaavoittamisen, kuosittelun ja sarjonnan käsin. Saaduissa tuloksissa voidaan havaita suuri yhtäläisyys Liesvirran pro gradu -tutkielmassa kartoitettuihin mallimestarin avaintaitoihin. Sillä erolla, että tähän tutkimukseen osallistuneet kokivat ohjeistuksen laatimisen tärkeimmäksi työelämässä. Eroavaisuus voi johtua siitä että Liesvirran pro graduun –tutkielmaan vastanneista 80 % kaavoitti mallikappaleita lähtökaavasta, kun taas tähän kyselyyn vastanneista vain kolme mallimestaria työskenteli kaavoilla.

Vastanneet mallimestarit korostivat annetuissa vastauksissa vapaa sana kysymyksiin myös, näytekomentointia, sarjonnan opettamista, sovituskorjausten tekemistä ja sovitustilanteissa toimimista ja ohjeistuksen tekemistä. Työelämälähtöisyys, kuten erilaiset yhteistyöprojektit ja harjoittelujaksot koettiin tärkeiksi opiskelujen aikana. Vapaa sana kysymyksistä käy myös ilmi, että osalle vastanneista mallimestareista oli jäänyt opintojen aikana epäselväksi, mitä mallimestarin työ pitää varsinaisesti sisällään.

Kaavoittamisen ja kuosittelun osaaminen korostui tässä tutkimuksessa strukturoiduissa kysymyksissä sekä annetuissa vastauksissa vapaa sana kysymyksiin. Kaavoitus tuli osata, jotta ohjeistus onnistuu. Näin myös totesivat Liesvirran (2007, 89.) tutkimukseen vastanneet mallimestarit: ”Ilman kaavoittamisen osaamista ei onnistu ohjeistaminen, ilman sarjonnan osaamista ei onnistu vaatteiden mitoituksen laatiminen eikä mittataulukon työstäminen.”

Opetushallituksen selvitykseen Ammattitaito on aina muodissa, vastanneet työelämän edustajat toivoivat myös käytännönläheistä opetusta ja kokonaisprosessin hallitsevia osaajia. Teknillinen ja kaavoitus osaaminen nähtiin olennaiseksi osaksi koulutusta ja näiden koulutukseen toivottiin päivitystä nykypäivään. (Boncamper ym. 2012, 240–243.) Tämän tutkimuksen tuloksissa on havaittavissa, että käytännönläheisyys ja

prosessin hallinta koettiin tärkeäksi työelämässä ja koulutuksessa. Myös muutama mallimestari totesi vapaa sana kysymyksissä, että mallimestariksi haluavan tulisi pystyä erikoistumaan nimenomaan mallimestariksi. Metropolia Ammattikorkeakoulu tarjoaa tällaisen mahdollisuuden profiloitumisvaihtoehtona.

Kuten myös tähän tutkimukseen vastanneet mallimestarit niin myös opetushallituksen julkaisuun vastanneet työnantajat korostivat koulujen ja yritysten yhteistyön lisäämistä. Työharjoittelupaikoista työnantajat totesivat selvityksissä, että työharjoittelut tulisi suorittaa vain todellisissa työllistävissä yrityksissä ja yritystyöhankkeissa. (Boncamper ym. 2012, 243.)

Ongelmanratkaisukyky, kolmiulotteinen hahmotuskyky ja mittasuhteiden hahmottaminen koettiin erittäin tärkeiksi, mutta näistä taidoista kolmiulotteisen hahmotuskyvyn ja mittasuhteiden hahmottaminen ovat taitoja, mitkä ovat joillain luonnostaan parempia kuin toisilla.

Tuloksia tulkittaessa on hyvä muistaa, että kyselyyn vastanneista osa mallimestareista on suorittanut tutkintonsa ennen sen nykyistä muotoa. Jotkin näistä koulutuksista ovat voineet pohjautua siihen, että Suomessa on vielä tuotantoa, jolloin alihankintaan ja kansainväliseen toimintaan liittyviä prosesseja ei ole koulussa opetettu.

## **6 Tutkimustulosten vertailua valmistuvien mallimestarien koulutussisältöön**

Seuraavissa kappaleissa analysoidaan saatuja tuloksia yhdessä Metropolia Ammattikorkeakoulun vuoden 2010 vostonomi opetussuunnitelman kanssa, josta valmistutaan 2014. Olen suorittanut tutkintoni vuoden 2010 opetussuunnitelman mukaan ja työskentelen tällä hetkellä mallimestarina. Pyrin analyysissä hahmottamaan, kuinka tarjottu koulutus kohtaa työelämän vaatimustason.

Vaatetusalan koulutusohjelma on laajuudeltaan 240op, joten on myös ymmärrettävä, ettei kaikkea voi sisällyttää tutkintoon. Koulutusohjelman sisällä on itsessään löydettävä tehokkaimmat keinot yhdistellä kursseihin käytännön tekemistä niin, että se kohtaa työelämän osaamistarpeet.

## 6.1 Tietotekniset taidot

Microsoft Office paketin hallinta koettiin työelämässä tärkeäksi ja koulutus melko hyväksi. Kuten jo tuloksissa todettiin, Microsoft Office paketin ohjelmia käytetään jokaisella koulutustasolla, joten voidaan olettaa opiskelijoilla olevan jo hyvät perustaidot Microsoft Office paketin ohjelmista. Opiskelujen aikana Microsoft Officen sovelluksia käytettiin oppimistehtävien tekemiseen tarvittaessa ja sovellusten käyttöä harjoiteltiin Ammatillisen viestinnän (3op) opintojaksolla (Metropolia 2010.). Koulutus on antanut riittävän pohjan käyttää näitä sovelluksia myös työelämässä.

Kuvankäsittelyn opetus arvioitiin tietoteknisistä taidoista kaikista huonoimmaksi keskiarvolla 2,8, kun työelämässä kuvankäsittelytaito koettiin melko tärkeäksi. Mikään opintojakso ei tarjonnut suoranaisesti pelkästään kuvankäsittelyopintoja, mutta vapaasti valittaviin opintoihin saattoi valita itselleen muiden koulutusohjelmien tarjoamia kuvankäsittelyopintoja. Vuoden 2010 opetussuunnitelmassa kuvankäsittelyopintoja kuului osaksi Ammattialan viestinnän perusteet (3op) opintojaksoa sekä mallisto- ja konseptointisuunnittelun profiloitumisvaihtoehdon Vaatetusalan grafiikka (5op) opintojaksoa. (Metropolia 2010). Syvempi osaamisen kehittäminen jäi pitkälti opiskelijan oman mielenkiinnon varaan. Mallimestarin työssä kuvankäsittely ei ole suuressa osassa, kommentointiin liitettäviä kuvia voi kuitenkin joutua muokkaamaan. Kuvaa esimerkiksi voidaan rajata, pienentää tai säätää kontrastia ja kirkkautta. Opintojen aikana saadut perustiedot kuvankäsittely ohjelmien tarjoamista työkaluista ovat olleet riittävät työelämässä.

Vektorigrafiikkaohjelmien opetukseen kyselyyn vastanneet mallimestarit olivat melko tyytyväisiä keskiarvolla 3,6 ja vektorigrafiikkaohjelmien hallinta koettiin tärkeäksi taidoksi työelämässä. Vektorigrafiikkaohjelmien opetusta oli opintojaksoilla: Suunnittelutietotekniikan (4op) ja Vaatetusalan grafiikka (5op). Näiden lisäksi tarjolla oli myös vapaavalintainen opintojakso Illustrator (3op). (Metropolia 2010.) Opetusta olisi voinut olla enemmänkin. Ammattikorkeakouluopiskelijan tulee olla kuitenkin valmis kehittämään vektorigrafiikkaohjelmien hallintaa koko koulutuksen ajan hyödyntäen niitä annetuissa oppimistehtävissä mahdollisimman paljon. Koulutuksen aikana karttuneet taidot ovat olleet riittävät työelämässä, jossa olen päässyt syventämään omia taitojani työelämän vaatimustason mukaiseksi.



Mallimestarit kokivat kaavaohjelmien tarpeellisuuden ja koulutuksen melko hyväksi. Koulutusohjelman tarjoamat kaavatietotekniikan opinnot: Kaavatietotekniikka (4op), Tietokoneavusteinen kuositelu ja sarjonta (5op), Syventävä kaavatietotekniikka ja ohjeistaminen (5op). (Metropolia 2010.) Kaavoitusohjelmia pystyi hyödyntämään muilla vaatteiden muodon hallinnan kursseilla, joissa kaavoitetaan tuotteita opiskelijan omien taitojen mukaan. Kaavaohjelmien opetuksen määrä oli riittävää, mutta opintojaksoilla oli voitu hyödyntää Accumark-kaavaohjelmaa vielä laajemmin. Motivoituneimmille opiskelijoille olisi voitu tarjota laajemmin koulutusta ohjelman tarjoamien työkalujen hallintaan käytännössä. Koulutusohjelma voisi harkita jatkossa motivoituneiden ja taitavien opiskelijoiden käyttämistä tutor-tehtävissä kurssien aikana. Varsinaiseen työelämän vaatimustasoon kykyjään on mahdollista kehittää vasta, kun työssään käyttää päivittäin kaavaohjelmaa.

On vielä pohdittava, miksi tietotekninen opetus koettiin melko hyväksi kyselyssä? Vastaajia oli useista ikäryhmistä ja erilaisilta koulutus pohjilta. Yli 10 vuotta sitten valmistunut ei ole saanut nykyaikaisia tietoteknisiä vaatimuksia vastaavaa opetusta, sillä ohjelmat ovat kehittyneet heidän valmistumisensa jälkeen. Tietotekniikka on kehittynyt valtavasti, jolloin myös koulutus ja ihmisen henkilökohtaiset taidot ovat kehittyneet sen mukana. Vaikuttajana opetuksen tason kokemiseen voi olla koko opiskelijaryhmän erilainen osaamisen taso, jolloin eteneminen voi olla nopeampaa tai hitaampaa riippuen muiden opiskelijoiden tasosta.

Opiskelijan oma mielenkiinto ja kehittymisen halu vaikuttaa henkilökohtaiseen oppimiseen. Nykyään tietotekniikan sovellukset ovat osa kaikkia koulutustasoja ja tietokoneella työskentely koetaan jo luonnollisemmaksi nuorten opiskelijoiden joukossa, kuin käsin tekeminen. Koen opiskelujeni aikana saaneeni hyvän kuvan alalla käytettävistä tietoteknillisistä sovelluksista. Omaan kehitykseeni ja kykyyn hyödyntää näitä sovelluksia on vaikuttanut hyvin vahva mielenkiinto tietotekniikkaan ja sen sovellusten hyödyntämiseen töiden tekemisessä.

## 6.2 Ammatilliset taidot

Ammatillisista taidoista ompelutaidon, kaavoittamisen, kuositelun ja käsinsarjonta sekä vartalon muotojen ja erityispiirteiden hahmottamisen koulutus koettiin hyväksi ja ne koettiin tärkeiksi työelämässä. Nämä ovat sellaisia taitoja, joista on perusopetusta ja taitoja tarvitaan ja käytetään jatkuvasti kaikilla kursseilla, joihin liittyy osana tuotteen valmistaminen. Esimerkiksi opintojaksolla kaavoitetaan asiakkaalle peruskaava omilla

mitoilla, jossa pitää ottaa huomioon asiakkaan vartalon muodot ja erityispiirteet. Sen jälkeen kaavasta kuositellaan haluttu tuote ja se valmistetaan teollisten työtapojen mukaisesti. Työelämässä nämä taidot ovat jatkuvasti läsnä uusia mallikappaleita tarkasteltaessa. Opiskelujen aikana tehdyt oppimistyöt ovat antaneet hyvän pohjan näille taidoille. Taitojen ylläpitäminen ja kehittäminen itse tekemällä on hyvä tapa säilyttää ”näppituntuma” vaatteen tekemiseen, jolloin pystyy työelämässäkin hahmottamaan ja ohjeistamaan mallikappaleeseen tarvittavat muutokset.

Kaavoittamisen, kuositelun ja sarjonnan opetus koneella koettiin melko hyväksi. Kaavoittamisen ja kuositelun opetus koneella kuuluu samaan koulutuksen vastaavuuden arviointiin kuin kaavaohjelmien opetuksen kanssa, sillä kaavatietotekniikan kursseilla kaavoitetaan ja kuositellaan tuotteita kaavaohjelmalla. Sarjomiseen koneella koulutusohjelma tarjoaa opetusta kursseilla: Vaatteen mitoituksen perusteet (3op), Miesten vaatetuksen kaava- ja vaatetustekniikka (5op), Ohjeistuksen perusteet (3op), Tietokoneavusteinen kuositelu ja sarjonta (5op), ja Syventävä kaavatietotekniikka ja ohjeistaminen (5op) osana kurssilla suoritettavia oppimistehtäviä. (Metropolia 2010.)

Sarjonnan opettamista ja periaatteita olisi voinut opiskelujen aikana painottaa enemmän. Sarjonnan esittämistä mittataulukossa käytiin läpi enemmän, kuin sarjonnan tekemistä kaavoihin, joka avaisi selkeästi paremmin sarjonnan periaatteita. Mallimestarin työnkuvaan kuuluu sarjomisen tekeminen huolimatta siitä, työskenteleekö hän mittataulukoilla vai kaavoilla, joten opiskelijalla täytyy olla vahva osaaminen vaatteen sarjonnasta. Myös useampi kyselyyn vastannut mallimestari totesi, että koulutuksessa olisi pitänyt painottaa enemmän mittataulukoiden ja sarjonnan opetusta.

AMK, työelämässä 0-3vuotta:

”Mittataulukoita ja sarjontaa. Laadunvalvontaa.”  
 ”...Tietokonesarjonta pitäisi olla tärkeämmässä asemassa.”

AMK, työelämässä 7-10 vuotta:

”Opiskelun aikana jäi epäselväksi millaista työ on yrityksessä, jossa ei käsitellä lainkaan kaavoja. Sarjonnan opettaminen oli todella minimaalista, siihen tulisi panostaa enemmän.  
 ”Vaatteen rakenne sarjonta”

Sovituksen opetukseen oltiin tyytyväisiä keskiarvolla 3,6 ja sovitustilanteessa toimiminen koettiin erittäin tärkeäksi taidoksi työelämässä. Sovitustilanteita oli jatkuvasti opintojaksoilla, joilla valmistetaan tuotteita. Opetuksen määrä on varmasti ollut riittävää, vaikka sovitustilanteet usein olivatkin lyhyitä ja niitä on muutama opintojakson aikana. Jotta opinnot olisivat vastanneet paremmin työelämän vaatimuksia sovitustilanteista ja sovituskorjauksista olisi voinut opiskelujen aikana tarjota omaa opintojaksoa. Mallimestarin työ pyöri sovitustilanteen ympärillä, joissa hänellä täytyy olla kyky havaita tuotteesta mahdolliset istuvuuteen ja tuotteen muotoon vaikuttavat kaava- ja työtapavirheet.

Leikkuusuunnitelman tekemisen sekä menekin arvioimisen ja laskemisen opetus koettiin melko hyväksi ja työelämässä taidot koettiin melko tärkeiksi. Vaatetusalan vuoden 2010 opintojaksolla Kaavatietotekniikka (4op) harjoiteltiin leikkuusuunnitelman tekemistä ja menekin laskemista Accumark-kaavoitusohjelman avulla. (Metropolia 2010.) Nämä taidot kuuluvat enää harvoin mallimestarin työnkuvaan, aillä leikkuusuunnitelma ja menekin laskeminen tehdään toimittajan tehtaassa. Kyseiset taidot ovat mallimestarille olennaisia, jos hän työelämässään tekee leikkuusuunnitelmia ja laskee menekkiä. Mallimestarille, joka ei tee kumpaakaan on olennaista ymmärtää, kuinka leikkuusuunnitelma tehdään ja menekki lasketaan. Sillä esimerkiksi mittataulukkoa tehdessä on oltava tarkkana, että vaate on mitoitettu niin lähelle oikeaa kuin mahdollista, ettei hinnoista jouduta neuvottelemaan toimittajan kanssa uudestaan. Opetus oli riittävää, jos työssään ei joudu tekemään leikkuusuunnitelmia tai laskemaan menekkiä, jos työnkuvaani kuuluisi tällä hetkellä jompaakumpaa, tarvitsisin siihen lisäkoulutusta.

Laadunvalvonnan opetus koettiin melko hyväksi ja työelämässä se koettiin erittäin tärkeäksi taidoksi. Laadunvalvontaan liittyviä opintojaksoja vuonna 2010: Materiaali-osaamisen perusteet (4op), Vaatetusmateriaalien rakenteet (3op), Materiaalien kemialliset käsittelymenetelmät, Neulos vaatteiden muodon ja laadunhallinta (5op), Laadunhallinta järjestelmät ja Testausmenetelmät ja standardit (3op). (Metropolia 2010.) Opetus sisälsi hyvin tietoutta erilaisista materiaaleista ja niiden ominaisuuksista sekä testausmenetelmistä. Lisätarvikkeiden laadunvalvonta ei kuulu osaksi mitään kurssia, näiden laaduntarkkailu voi kuulua myös osaksi mallimestarin työtä. Laadunvalvonta on prosessina niin laaja, että kaikkea ei voida sisällyttää koulutukseen. Työelämän vaatimustasoon omien kykyjen kasvattaminen on jatkuvaa oppimista ja tutkimista työelämässä.

Materiaali tuntemuksen (laatu, viimeistykset, käsittelyt) opetus koettiin melko hyväksi. Vaatetusalan koulutusohjelma tarjoaa materiaalituntemukseen yhteensä 19 opintopisteen edestä opintojaksoja. Kurssit sisältävät kattavasti tietoa perusrakenteista erilaisiin vaatetusmateriaaleihin ja niiden testausmenetelmiin. (Metropolia 2010.) Opetus antoi hyvän pohjan materiaalituntemukselle, mutta on pidettävä mielessä materiaalien jatkuva kehitys. Työelämän vaatimustasoon taidot karttuvat työelämässä jatkuvan oman tiedon kartuttamisen kautta tutkimalla ja tutustumalla uusiin laatuihin.

Ohjeistaminen (mittataulukot, tasokuvat, yksityiskohtien ohjeistaminen, näytteen kommentointi) koettiin työelämässä erittäin tärkeäksi, mutta sen koulutus koettiin vain melko hyväksi. Opintoissa ohjeistamisen osa-alueista harjoiteltiin läpi opiskelujen osana useampien opintojaksojen oppimistehtäviä. Mittataulukkojen tekemistä harjoiteltiin esimerkiksi Vaatteen mitoituksen perusteet (3op) ja Ohjeistuksen perusteet (3op) kursseilla. Tasokuvia ja yksityiskohtien ohjeistamista harjoiteltiin mallisto ja valikoimasuunnittelun kursseilla. Tämän lisäksi opintojen aikana oli mahdollisuus tehdä innovaatioprojektia yrityksen kanssa, jossa opiskelijalla on mahdollisuus toimia osana kaavatiimiä. Kaavatiimi loi yhdessä alihankintana valmistettaville tuotteille sopivan ohjeistuksen ja kaavat. (Metropolia 2010.)

Tehdyssä kyselyssä mallimestarit painottivat annetuissa vastauksissa näytteen kommentointien tekemistä jo opiskeluaikana, sillä se on mallimestarin työssä lähes päivittäistä toimintaa. Varsinaista näytteiden kommentointia ei opintojen aikana päässyt kokeilemaan opintojaksoilla. Opiskelujen aikana näytteiden kommentointia oli mahdollisuus päästä kokeilemaan työharjoittelussa, jos se kuului harjoittelun työtehtäviin. Työharjoittelussa saadut kokemukset erilaisista tavoista tehdä kommentteja antoivat käsityksen, kuinka haluttavia muutoksia on mahdollista ohjeistaa. Näytteen kommentointia voisi harjoitella, jollain kurssilla missä tehdään valmis tuote. Opiskelijat voisivat tarkastella ja mitata toistensa tekemiä tuotteita ja tehdä korjaus kommentit, joiden pohjalta kaavoittaja tekee tarvittavat muutokset. Jokaisella yrityksellä on oma tapansa tehdä ohjeistuksia, joka tulee tutuksi myöhemmin työelämään siirtyessä.

### 6.3 Muut ammatissa hyödynnettävät taidot

Kielitaito koettiin erittäin tärkeäksi taidoksi työelämässä ja koulutukseen oltiin tyytyväisiä keskiarvolla 3,5. Koulutusohjelman tarjoamat kieli kurssit: Ammatillinen englanti (3op) Syventävä ammatillinen englanti (3op) ja Työelämän ruotsi (3op). Tämän lisäksi oli

mahdollista valita kielikursseja vapaasti valittaviin opintoihinsa (10op), oman mielenkiintonsa mukaan. (Metropolia 2010.)

Käytetyin kieli työelämässä on varmasti englanti, vuoden 2010 opetussuunnitelma sisälsi opintojaksot Ammatillinen englanti (3op) ja Syventävä ammatillinen englanti (3op). Tarjotut opintojaksot olivat varmasti riittävät niille opiskelijoille, joiden englanninkielen pohja oli melko vahva jo ennestään. Tämän lisäksi opiskelijalla on mahdollisuus lähteä syventämään kielitaitojaan opiskelijavaihtoon, sekä valita valinnaisiin opintoihinsa kielikursseja. (Metropolia 2010.) Englanninkielen opintojaksoilla olisi voitu keskittyä enemmän varsinaiseen työmaailman kommunikointiin. Tämän lisäksi myös muilla opintojaksoilla olisi voitu painottaa alan vahvaa kansainvälisyyttä ja käyttää englanninkielistä opetusmateriaalia suomenkielisen rinnalla mahdollisuuksien mukaan syventämään spesifisempää sanavarastoa. Ammatillinen englanti kehittyi myöhemmin työelämään siirryttäessä tarvittavalle tasolle jatkuvan kielen käyttämisen vuoksi.

Matemaattisen opetuksen koettiin olevan melko hyvää ja matemaattiset kyvyt koettiin tärkeäksi työelämässä. Koulutusohjelma ei tarjonnut varsinaista matemaattista opetusta Yrityksen laskentatoimen (3op) opintojakson lisäksi (Metropolia 2010). Matemaattisia kykyjä tulee opintojen aikana harjoitettua jatkuvasti kaavoitus ja mitoitus kurssien yhteydessä. Ammattikorkeakouluun hakeneet ovat suorittaneet yleensä toisen asteen koulutuksen ja läpäisseet matemaattisen valintakokeen, jolloin heillä on edellytykset selvittää alalla tarvittavista laskutoimituksista eikä varsinaista matemaattista opetusta tarvita.

Ongelmanratkaisukyvyyn opetus koettiin melko hyväksi ja se koettiin erittäin tärkeäksi työelämän taidoksi. Opintojaksoa ongelmanratkaisukyvyyn kehittämiseksi ei ollut, mutta omaa ongelmanratkaisukykyä kehitetään jatkuvasti kaikilla kursseilla annettujen oppimistehtävien ohessa. Kolmiulotteisen hahmotuskyvyyn ja mittasuhteiden hahmottamisen opetukseen oltiin tyytyväisiä keskiarvolla 3,4. Varsinaista opetusta ei ollut, mutta niitä käytetään läpi opintojen. Nämä ovat myös ihmiselle luontaisia kykyjä, joita voi harjoittaa kokemuksen kautta.

#### 6.4 Alan muu tuntemus

Alan muun tuntemuksen osion tiedoilla pystytään hahmottamaan tuotteen valmistukseen liittyvää laajempaa prosessia: miten tuote tehdään, mitä se maksaa,

mitä riskejä valmistamiseen liittyy, mitä tuotteelle tapahtuu ennen ja jälkeen tuotannon sekä mihin tuote sijoittuu muodillisesti. Jollekin koko prosessin havainnoiminen ja hallinta voi olla olennainen osa ammattitaitoa, kun taas toinen voi nähdä sen hyödyllisenä tietona, mutta ei koe sitä työssään tärkeäksi työkaluksi.

Kyselyyn vastanneet mallimestarit eivät kokeneet tehtaan konekannan ja konetyyppien tuntemisen koulutusta riittäväksi, mutta tuntemus koettiin tärkeäksi työelämässä. Koulutusohjelman tarjoamat kurssit, joilla päästiin tutustumaan konekantoihin ja konetyyppeihin: Teollisen valmistuksen perusteet (6op) ja Vaatetusalan tuotannosuunnittelu (3op). Teollisen valmistuksen perusteet kurssilla tutustuttiin vaatetusteollisuuden käyttämiin koneisiin ja laitteisiin. Vaatetusalan tuotannon suunnittelun kurssilla tutustuttiin yritysvierailulla tehtaaseen ja tehtaan toimintaan. Vaatteen valmistuksen perusteet kurssilla tutustutaan teollisuuden yleisimmin käyttämiin koneisiin. (Metropolia 2010.) Havainnollistavinta oli päästä tutustumaan vaatetusteollisuuden tehtaisiin. Näillä vierailuilla pystyi omaksuma tietoutta siitä, kuinka vaatetusteollisuuden tehtaat voivat mahdollisesti toimia. Näitä vierailuja ei tule missään tapauksessa lopettaa. Omat haasteensa konekannan ja konetyyppien opetuksen päivittämiselle luo se, että tuotanto tapahtuu muualla kuin Suomessa. Eikä koulutusohjelmalla välttämättä ole tarvittavia resursseja tiedon tai koneiden hankintaan.

Tuotteen kokonaishinnan muodostumisen koulutusta ei koettu tutkimustuloksissa riittäväksi, mutta tieto koettiin tärkeäksi työelämässä. Varsinaisia opintojaksoja ei ollut tarjolla vuoden 2010 opetussuunnitelmassa. Yrityksen kanssa tehdyssä yritysprojekteissa opiskelijoilla oli mahdollisuus hallinnoida erinäisiä budjetteja ja näiden avulla hahmottaa mahdollisia kokonaishintaan vaikuttavia kustannuksia.

Opiskelijan olisi tärkeää saada koulutusta tuotteen kokonaishinnan muodostumiseen, että hän voisi hahmottaa mahdolliset tuotteen kustannustekijät. Niitä eivät ole vain kuljetukseen liittyvät kustannukset vaan myös toimittajasta riippuen esimerkiksi: materiaalit, työtavat, lisätarvikkeet ja saumojen määrä. Työelämässä mallimestari voi vaikuttaa tuotteen hintaan, jos hänellä on ymmärrys hinnan muodostamisesta. Uutta mallia tehtäessä voi eteen tulla tarve yksinkertaistaa mallia paremman hinnan saamiseksi. Tällöin mallimestari on helpompi ehdottaa kustannustehokkaita muutoksia omalta asiantuntija alueelta, jos hänellä on käsitys siitä, mistä tuotteen hinta muodostuu.

Valmistukseen ja kuljetukseen liittyvien riskien tuntemisen ja ennakkoinnin opetus koettiin tutkimukseen osallistuneiden mallimestareiden joukossa huonoksi. Niiden tunteminen työelämässä koettiin tärkeäksi. Arvioiden ero työelämän tarpeiden (ka. 3.9) ja saadun koulutuksen (ka. 2.3) välillä on merkittävä. Tästä voi päätellä, että riskien arviointia ja hallintaa tulisi sisällyttää nykyistä enemmän mallimestareiden koulutukseen. Vestonomikoulutusohjelma tarjosi opetusta kuljetukseen liittyvien riskien osalta Vaatetusalan logistiikka opintojaksolla (3op) (Metropolia 2010). Opetus oli riittävää kuljetuksen riskien tuntemukseen. Valmistamiseen liittyviin riskeihin ei ollut koulutusta. Työelämässä on tärkeää pystyä hahmottamaan myös valmistamiseen liittyvät riskin.

Valmistukseen liittyy useita riskejä ja niiden tunteminen ja ennakointi on hankalaa, kun tuotanto on ulkoistettu Kaukoitään eikä tuotantoa ole mahdollista valvoa. Tällöin mallimestarille olisi hyödyllistä tunnistaa valmistamiseen liittyvät riskit, ja mahdollisuuksien mukaan välttää niitä. Mallimestarin on myös helpompi arvioida ensimmäistä näytettä, jos hänellä on tieto siitä, mikä voi mennä pieleen tuotannossa. Työelämää varten opiskelijalle tulisi antaa kuva millaista tuotannon laatu voi todellisuudessa olla. Parhaiten näitä riskejä oppii tuntemaan ja ennakoimaan myöhemmin työelämässä.

Vaatteen koko elinkaaren hahmottamisen opetus koettiin huonoksi ja työelämässä vaatteen elinkaaren hahmottaminen koettiin tärkeäksi. Vuoden 2010 opetussuunnitelmassa ainoa edellä mainittuun tietoon oli Vaatetusalan etiikka ja ekotehokkuus opintojakso (3op). Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää vaatteen ja materiaalin koko elinkaaren ja vaikutukset ympäristöön. (Metropolia 2010.) Jos kyseistä opintojaksoa ei valinnut opintojen aikana, ei mikään muu kurssi tarjonnut tietoa vaatteen koko elinkaaren hahmottamisesta. Tänä päivänä ihmiset ovat erittäin valveutuneita siitä, mistä heidän vaatteensa tulevat ja mitä niille tapahtuu käytön jälkeen. Alan työntekijöiden tulisi olla myös hyvin tietoisia vaatteen koko elinkaaresta.

Sesonkikierron tuntemuksen opetus koettiin melko hyväksi ja taito koettiin tärkeäksi työelämässä. 2010 vaatetusalan opetussuunnitelmassa sesonkikierto tuli tutuksi kaikilla vaatetussuunnittelun opintojaksoilla. Työelämässä sesonkikierron hahmottamisesta on mallimestarille hyötyä työelämän aikataulujen hahmottamisesta ja oman työn aikataulutuksessa.

## 7 Pohdinta

Aloitin opinnäytetyön ideoinnin kesällä 2013, kun siirryin työelämään. Minua alkoivat kiinnostaa mallimestarin työn historia ja tulevaisuudennäkymät. Aiheen valintaan vaikutti myös opiskelukavereiden kesken vellonut keskustelu ja pelko siitä, onko mallimestareille enää tulevaisuudessa töitä. Tuotantoa ulkoistetaan ja koetaan, että mallimestarin työ on myös ulkoistettavissa, kun toimittajilla on omat osaavat mallimestarit tehtaissa. Heräsi kysymyksiä siitä mitä työ pitää sisällään nyt ja millaiseksi se voisi olla kehityksessä? Miten koulutusta voisi kehittää niin, että valmistuvat mallimestarit ovat pystyviä moniosaajia, jotka työllistyvät tulevaisuudessakin?

Olisin halunnut tutkia myös mallimestarin tulevaisuuden työnkuvaa ja osaamistarpeita, mutta aihe piti rajata hallittavaksi kokonaisuudeksi. Päädyin lopulta tutkimaan nykyisen työelämän tarpeita ja mallimestarien näkemystä työelämän ja koulutuksen vastaavuudesta sekä vertaamaan saatuja tuloksia omaan, vuoden 2010 vaatetusalan koulutusohjelman opetussuunnitelmaan. Tavoitteena oli kartoittaa mallimestarin nykyiset osaamistarpeet työelämässä ja löytää mahdolliset puutteet koulutuksesta.

Tuloksista havaittiin, että mallimestarin työelämän osaamistarpeiksi nousivat näyte kommentointi, sarjominen, sovitustilanteet ja ohjeistuksen tekeminen. Kaavoittamisen ja kuositelun osaaminen koettiin myös tärkeäksi taidoksi. Eli mallimestarit pitivät tärkeinä taitoja, joita tarvitaan päivittäin työelämässä. Vertaillessani saatuja tuloksia vaatetusalan koulutusohjelmaan havaitsin, että tarjottu koulutus on omalta osaltaan vastannut työelämän tarpeisiin varsin hyvin. Varsinkin nykyaikainen tietotekniikan opetus on huomioitu koulutusohjelmassa hyvin. Opintojaksoilla harjoitellaan myös tiimityöskentelyä, mikä auttaa opiskelijoita sisäistämään miten työyhteisö toimii ja mitä tiimin jäseniltä odotetaan. Omalta koulutukseltani olisin toivonut vielä enemmän työelämälähtöisiä tehtäviä sekä pidempää työharjoittelujaksoa. Saaduista vastauksista lisäkoulutus kysymykseen voidaan havaita, että mallimestareina työskentelevät olisivat kiinnostuneita lisäkoulutuksesta. Vaatetusalan koulutusohjelmassa voitaisiin pohtia, millaista lisäkoulutusta tai jatko-opintoja heillä olisi mahdollisuus tarjota.

Suoritetulla kyselyllä sain hyvää aineistoa mallimestarien näkemyksestä työelämän osaamistarpeista sekä heidän koulutuskokemuksiaan. Myös kyselyyn osallistuneiden määrä ylitti odotukseni lähes tuplaten. Jälkikäteen huomasin kyselyssä joitain puutteita.



Olisin esimerkiksi voinut kysyä tarkemmin, mistä oppilaitoksesta mallimestarit ovat valmistuneet ja milloin he ovat valmistuneet. Tämä olisi helpottanut analysoimaan paremmin koulutusta, kun koulutusohjelman määrittely olisi ollut tarkempi. Kaavoilla työskentelevien vastauksia olisin toivonut enemmän, sillä nyt tutkimus perustuu pääosin mittataulukkoilla työskentelevien mallimestarien näkemykseen. Vapaa sana -kysymyksiin saadut vastaukset olivat erittäin antoisia ja niistä sain hyvää aineistoa. Koska sain vapaa sana -kysymyksiin paljon hyviä vastauksia minua jäi harmittamaan, etten haastatellut mallimestareita tutkimukseeni. Mielenkiintoista oli havaita, miten eri vuosina ja eri koulutusohjelmilta valmistuneet mallimestarit pitivät tärkeinä samoja taitoja riippumatta työtavoistaan sekä, miten osa vapaa sana vastauksista olivat lähes yhteneväisiä.

Opinnäytetyön tekemisestä minulle oli hyötyä siinä, että opin ymmärtämään kuinka tärkeää työelämän ja koulun yhteistyö on. Jotta koulu voi tarjota mahdollisimman hyvää ja ajantasaista opetusta, on sen oltava tietoinen työelämän tavoista toimia. Tämän vuoksi on tärkeää, että koulutusta kehitetään jatkuvasti yhdessä työelämän edustajien kanssa. Lisäksi mallimestarin työnkuvan, koulutuksen ja osaamistarpeiden tutkiminen auttoi minua ymmärtämään, kuinka vaatetusalan koulutusohjelma on pyrkinyt tarjoamaan valmistuville työkaluja toimia vaatetusosalalla moniosajina.

Lopuksi haluan vielä sanoa, että koulutuksen tarkoitus on tarjota pohja, jonka avulla pärjää työelämässä, mutta ammatillisia taitoja on työelämässä kehitettävä jatkuvasti. Työtapa on niin monta, kuin on tekijää.

Kiitos kaikille opinnäytetyöni tekemiseen osallistuneille sekä erityisen suuri kiitos kyselyyn vastanneille mallimestareille.

## Lähteet

Anttila, P. 1996. Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Boncamper, I., Lahti, V., Lehtonen, S., Liesvirta Ü., Puoskari T. & Sirviö S. 2012. Ammattitaito on aina muodissa. Opetushallitus

Liesvirta, Ü. 2007. Mallimestari globalisoituneen sarjatuotannon situationaalisessa prosessissa. Pro gradu -tutkielma. Helsinki: Kotitalus- ja käsityötieteiden laitos. Saatavilla  
<<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/20114/mallimes.pdf?sequence=2>>  
(Luettu 12.12.2013)

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Metropolia 2010. Opinto-opas. Vaatetusalan koulutusohjelma. [verkkosivu]  
<<http://opinto-opas-ops.metropolia.fi/index.php/fi/16183/fi/43/KF10S1/year/2010>>  
(luettu 6.3.2014)

Opetushallitus 2005a. Näyttötutkinnon perusteet – Vaatetusalan ammattitutkinto 2005. [verkkodokumentti] Saatavilla <[http://www.oph.fi/download/125297\\_vaatetusAT05.pdf](http://www.oph.fi/download/125297_vaatetusAT05.pdf)>  
(Luettu 14.3.2014)

Opetushallitus 2005b. Näyttötutkinnon perusteet – Vaatetusalan erikoisammattitutkinto 2005. [verkkodokumentti] Saatavilla  
<[http://www.oph.fi/download/111146\\_vaatetusala\\_erikoisammattitutkinto.pdf](http://www.oph.fi/download/111146_vaatetusala_erikoisammattitutkinto.pdf)>  
(Luettu 14.3.2014)

Opetushallitus 2014c. Opintopoku.fi. Tuotteen suunnittelun ja valmistuksen koulutusohjelma, artesaani. [verkkosivu]  
<[https://opintopolku.fi/app/#!/koulutusohjelma/1.2.246.562.5.2013061010184205750200\\_1.2.246.562.10.96247340308#YO](https://opintopolku.fi/app/#!/koulutusohjelma/1.2.246.562.5.2013061010184205750200_1.2.246.562.10.96247340308#YO)> (Luettu 14.3.2014)

Opetushallitus 2014d. Opintopoku.fi. Vaatetuksen koulutusohjelma, vaatetusompelija. [verkkosivu]  
<[https://opintopolku.fi/app/#!/koulutusohjelma/1.2.246.562.5.2013061010184865200083\\_1.2.246.562.10.92613592937#PK](https://opintopolku.fi/app/#!/koulutusohjelma/1.2.246.562.5.2013061010184865200083_1.2.246.562.10.92613592937#PK)> (Luettu 14.3.2014)

Työ- ja elinkeinoministeriö 2014. Ammattinetti. Mallimestari. [verkkosivu]  
<[http://ammattinetti.fi/ammattit/detail/490\\_ammatti](http://ammattinetti.fi/ammattit/detail/490_ammatti)> (Luettu 26.12.2013)

## Liite 1 Kysely

14/3/2014

E-lomake - Mallimestarin koulutuksen kehittäminen työelämän näkökulmasta

### Mallimestarin koulutuksen kehittäminen työelämän näkökulmasta

Lomake on ajastettu: julkisuus alkaa 28.1.2014 19.20 ja päättyy 14.2.2014 21.10

Tämä kyselylomake on suunnattu mallimestarina työskenteleville tai työtä tehneille. Kyselylomakkeen avulla on tarkoitus kartoittaa mallimestarin näkemystä siitä mitkä taidot ja tiedot tulisi ottaa huomioon koulutusta kehittäessä työelämän näkökulmasta.

#### Taustatiedot

##### 1. Koulutus taso

- Ammattikorkeakoulu  
 Ammattikoulu  
 Ammattikoulu ja erikoisnäyttötutkinto  
 Muu, mikä?

##### 2. Olen suorittanut jatko-opintoja tai lisäkoulutusta valmistumiseni jälkeen

- Kyllä  
 Ei

Jos vastasit kyllä kysymykseen 2. kerro lyhyesti mitä jatko-opintoja tai lisä koulutusta olet suorittanut

##### 3. Yrityksen sijainti (kaupunki) jossa työskentelet/työskentelit

##### 4. Yrityksen koko jossa työskentelet/työskentelit

- Suuri, työllistää yli 250 henkeä  
 Keskisuuri, työllistää yli 50-249 henkilöä  
 Pieni työllistää 5-49

##### 5. Yrityksen toiminta strategia

- Ulkoistettu tuotanto, työskentely kaavoilla  
 Ulkoistettu tuotanto, työskentely mittataulukoilla  
 Paikallinen tuotanto, työskentely kaavoilla  
 Paikallinen tuotanto, työskentely mittataulukoilla

##### 6. Työkokemus mallimestarina

- 0-3 vuotta  
 4-6 vuotta  
 7-10 vuotta  
 yli 10 vuotta

##### 7. Työnimike

- Mallimestari  
 Tuotannon assistentti  
 Muu, mikä?

#### Tiedot ja taidot

14/3/2014

E-lomake - Mallimestarin koulutuksen kehittäminen työelämän näkökulmasta

Seuraavat kysymykset ovat kaksiosaisia:

A) Kuinka tärkeäksi koet alla luetellut taidot ja tiedot mallimestarin koulutuksessa työelämän näkökulmasta? Vastausasteikolla 1-5.

1. Ei yhtään tärkeää 2. Ei kovinkaan tärkeää 3. Melko tärkeää 4. Tärkeää 5. Erittäin tärkeää ja En osaa sanoa

B) Koetko saaneesi tarpeeksi koulutusta tähän opintojesi aikana? Vastausasteikolla 1-5.

1. En laisinkaan 2. Ei kovinkaan hyvin 3. Melko hyvin 4. Hyvin 5. Erittäin Hyvin ja En osaa sanoa

ATK-aidot

8. Microsoft Office paketin hallitseminen

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

9. Kuvankäsittely taito (Adobe Photoshop tai muu vastaava)

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

10. Vektoripiirto-ohjelmien hallitseminen (Adobe Illustrator, Corel Draw tai muu vastaava)

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

11. Kaavaohjelmien hallinta (Lectra, Accumark tai muu vastaava)

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

Ammatilliset taidot

12. Ompelutaito

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

13. Kaavoittaminen, kuositelu ja sarjonta käsin.

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

14. Kaavoittaminen, kuositelu ja sarjonta koneella.

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

15. Vartalon muotojen ja erityispiirteiden hahmottaminen

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

16. Sovitustilanteessa toimiminen

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

14/3/2014

E-lomake - Mallimestarin koulutuksen kehittäminen työelämän näkökulmasta

|  |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|--|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
|--|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|

|   |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 17. Leikkuusuunnitelman tekeminen               |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

|   |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 18. Menekin arvioiminen ja laskeminen           |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

|   |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 19. Laadunvalvonta                              |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

|   |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 20. Materiaali tuntemus (laatu, viimeistyksset, käsittelyt) |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä?             | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?                | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

|  |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|--|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 21. Ohjeistaminen (mittataulukot, tasokuvat, yksityiskohtien ohjeistaminen, näytteen kommentointi) |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|  | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä?  | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?   | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

Muut ammatissa hyödynnettävät taidot

|   |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 22. Kielitaito                                  |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

|   |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 23. Matemaattiset kyvyt                         |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

|   |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 24. Ongelmanratkaisukyky                        |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

|   |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 25. Kolmiulotteinen hahmotuskyky                |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

|   |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| 26. Mittasuhteiden hahmottaminen                |                       |                       |                       |                       |                       |                       |
|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

14/3/2014

E-lomake - Mallimestarin koulutuksen kehittäminen työelämän näkökulmasta

Alan muu tuntemus

27. Tehtaan konekannan ja konetyyppien tunteminen

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

28. Tuotteen kokonais hinnan muodostuminen

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

29. Valmistukseen ja kuljetukseen liittyvien riskien tunteminen ja ennakointi

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

30. Vaatteen koko elinkaaren hahmottaminen

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

31. Sesonki kierron tunteminen

|   | 1.                    | 2.                    | 3.                    | 4.                    | 5.                    | En osaa sanoa         |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kuinka tärkeäksi koet tämän taidon työelämässä? | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |
| Kuinka hyvin koet saaneesi koulutusta tähän?    | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> |

Vapaa sana

32. Mitä olisi koulutuksessa pitänyt painottaa enemmän?

33. Millaisen lisäkoulutuksen kokisit hyödylliseksi tällä hetkellä?

Osittainen tallennus

Tahdon tallentaa täyttämäni tiedot ja jatkaa myöhemmin linkistä, joka lähetetään antamaani osoitteeseen.

Sähköpostiosoite

Tietojen lähetys

Tallenna

Kiitos ajastasi.

Järjestelmänä Eduix E-lomake 3.1, [www.e-lomake.fi](http://www.e-lomake.fi)

## Liite 2 Kyselylomakkeen saatekirje

Hei,

Teen opinnäytetyötä Metropolia Ammattikorkeakoululle, joka käsittelee mallimestarin koulutuksen jatkokehitystä ja tilaa työelämän näkökulmasta. Kyselyn ja tutkimuksen tarkoituksena on hahmottaa miten koulutusta voisi kehittää, että jollain alueella puutteellista osaamista tuottava koulutus olisi riittävä ja työelämän vaativuustasoa vastaava. Kysely on suunnattu mallimestareille, tuotannon assistenteille sekä muille tuotteen kaavoituksesta tai mitoituksesta sekä ohjeistamisesta vastuussa oleville.

Alla on linkin www-kyselyyn. Olisin todella kiitollinen, jos voisitte ystävällisesti välittää linkkiä yrityksessänne kyseisissä työtehtävissä toimiville henkilöille.

Aikaa kyselyn tekemiseen menee noin 10min. Kysely sulkeutuu 14.2.2014 kello 17.00

<https://elomake.metropolia.fi/lomakkeet/10096/lomake.html>

Yhteistyöstänne ja ajastanne kiittäen,

Hannamari Markkula

### Liite 3 Vapaa sana -kysymysten vastaukset

Kysymys 32. Mitä koulutuksessa olisi pitänyt painottaa enemmän?

Ammattikorkeakoulu, työkokemus 0-3 vuotta:

"Mallimestari koulutuksen pitäisi olla rohkeasti erillisesti Mallimestariksi valmistava."

"Mallimestariksi haluavien pitäisi päästä suoraan valitsemaan viimeiseksi vuodeksi jatko-opiskelu linja: Mallimestari. Tietokonesarjonta pitäisi olla tärkeämmässä asemassa."

"Ammattikorkeakoulutus vaatisi enemmän käytännön kaavoitusta, valmistusta ja sovituksia. Näytteiden kommentointia en koulussa tehnyt kertaakaan ja työelämässä se on arkipäivää. Kysymykset 24-26 ovat sellaisia asioita joita tarvitaan työssä jatkuvasti. Esimerkiksi kolmiulotteista hahmottamista ei kuitenkaan kauheasti voida opettaa vaan se on ominaisuus joka joillain on. Ongelmanratkaisukykyä ja mittasuhteiden hahmottamista voi oppia kokemuksen kautta, mutta yleensä näihinkin toisilla on parempi luontainen taipumus."

"Mittataulukoita ja sarjontaa. Laadunvalvontaa."

Ammattikorkeakoulu, työkokemus 4-6 vuotta:

"Olisi hyvä, jos koulussa olisi ollut yksi kurssi tuotannon tapojen ja tehdaskantojen tuntemisesta. Miten tehtaat toimii, millaisia koneita on jne. Miten kannattaa ottaa huomioon kankaiden toimitusajat jne. Nähdä sitä prosessia, mitä vaatteelle tapahtuu eri vaiheissa (siitä kun tehdas saa ohjeistuksen siihen, kun vaate lähtee tuotannosta kaupolle). Kyselyn tekijältä hyvä kysymys oli hinnan kokonaiskuvan muodostaminen. Koulussa ei juurikaan puhuttu miten työminuutit vaikuttavat tuotteen hintaan jne. Lisäksi itse koen erään projektini koulun loppupuolella epäonnistuneen, sillä en tuntenut kommentointiprosessia loppuun asti. Mittataulukoita, sarjontaa ja tuotekorttipohjien täyttöä harjoiteltiin paljon, mutta varsinaista sovitusta ja kommentointia ei tehty oikeastaan ollenkaan. En tiennyt, mitä kaikkea se sisältää ja mitä kaikkea siinä pitää ottaa huomioon esim istuvuuksien ja materiaalien ja yksityiskohtien kommentoinnissa. Erittäin tärkeä asia työelämässä!! Ehdottomasti osaksi jotain kurssia tehtävä, jossa vaate mitataan, katsotaan korjauksia ja tehdään mittakommentit mittataulukoon sekä kommentit tasokuvaan!!!"

"Toimimme pääasiassa mittataulukoiden kautta. Koulussa lähdetään tekemään vaatetta hyvän peruskaava pohjalta. Työssä minulle yllätyksenä tuli se, että suurin osa toimittajista (jotka ovat kyllä ihan isoja vaatetehtaita) ei osaa tehdä edes kunnollista T-paidan kaavaa saati sitten istuvia housuja. Samalla mittataulukolla saa niin monta erilaista tuotetta kuin on toimittajia. Eli enemmän pitäisi olla sitä että osaa sovitustilanteessa hahmottaa mitä vikaa on vaatteessa ja miten se voidaan korjata."

"Enemmän käytännön läheisyyttä. Enemmän projekteja eri työnantajien kesken pienten/keskisuurten ja isojen firmojen kanssa."



## Ammattikorkeakoulu, työkokemus 7-10 vuotta:

"Enemmän olisi pitänyt opettaa ohjeistuksen tekemistä ja vastanäytteiden kommentointia. Myös Adobe ohjelmien hallintaa ja käyttöä olisi pitänyt olla enemmän."

"Opiskelun aikana jäi epäselväksi millaista työ on yrityksessä, jossa ei käsitellä lainkaan kaavoja. Sarjonnan opettaminen oli todella minimaalista, siihen tulisi panostaa enemmän. Myös kuositelu on todella tärkeää. Sovituskorjausten tekeminen on oikeastaan kaikkien tärkeintä työssäni, joten siihen tulisi panostaa vielä enemmän. Työssä tarvitsen eniten Excel ja Illustrator ohjelmia, niiden opettamiseen tulisi panostaa koulussa. Näytekommentoinnin tekoa ei käyty koulutuksessa lainkaan läpi. Se on vie kuitenkin isoimman ajan työstäni, joten siihenkin tulisi panostaa."

"Työelämään tutustumista. Työharjoittelujen määrää pitäisi lisätä ja opiskelijoita opastaa työharjoittelupaikan hankinnassa. Tämä vaatisi myös työnantajilta joustoa ja riskiä. Ei ole realistista sisällyttää kaikkea koulutukseen, koska yrityksissä on joka tapauksessa omat toimintatapansa, jotka on helpompi oppia työn ohessa. Osa taidoista taas ovat täysin sisäsyntyisiä, joita ei mielestäni koulunpenkillä voi edes sisäistää. Monia puutteellisia osa-alueita sen sijaan voi kompensoida hyvillä kommunikointi- ja yhteistyötaidoilla."

Mitä ne alan ammattilaiset oikein tekevät. Luovuuteen työn tekemisessä."  
"AMK 7-10 vuotta vaatteen rakenne sarjonta"

## Ammattikorkeakoulu, työkokemus yli 10 vuotta:

"Itse olen saanut erittäin hyvän mallimestarikoulutuksen Kotkassa ja hyvän lisäkoulutuksen Helsingissä. Se mitä nykyään pitäisi opettaa on ongelmanratkaisua ja ohjeistamista että huonostakin näytteessä saadaan ohjeilla hyvä. Eli: tärkeä on osata ommella (tietää kaikenlaiset työtavat ja osata ohjeistaa haluttu ompelutyötapaa), kaavoittaa (kaavoitus on tärkeä osata vaikka nykyään ei niin kaavoja tehdäkään mutta taito täytyy olla, jotta voi osata ohjeistaa miten tuote pitäisi tehdä jotta se istuisi hyvin), ongelmaratkaisua+kolmiulotteista näkökykyä (miten saada huonosta näytteestä ohjeistettua hyvä) ja ammattienglanninkieltä (ytimestä ohjeistusta englanniksi + puhekieltä)"

"Pohjakoulutuksestani on jo todella kauan aikaa, 25v, mutta edelleenkin olen sitä mieltä että työharjoittelun määrää ei saisi vähentää. Se on erittäin tärkeää. itselläni oli aikoinaan koulutuksessa jopa 1v ja toisella kerralla 5kk harjoittelujaksot ja ne olivat erittäin tärkeät. Uskon, että sain niistä paljon enemmän kuin pelkästään koulutuksesta."

"Ammattikorkeakoulutuksessa olisi hyvä olla AB-kortin tasoinen tietotekniikan kurssi, joka kestäisi 2 vuotta ( n. 3 tuntia kerrallaan viikossa). Siinä ajassa pystyisi syventämään taitojaan riittävästi. Todella tärkeää hallita täydellisesti. Englantia saisi olla myös enemmän, ainakin aikuisopiskelijoille."

## Ammattikoulu työkokemus 7-10 vuotta

"Monipuoliseen työharjoitteluun. Ettei suoriteta kaikkia samassa paikassa. Alan erilaisten työnkuvien avaaminen entistä tarkemmin."

Opisto, työkokemus yli 10 vuotta

"Sarjonta ja sarjontataulukoiden teko! Olen törmännyt vastavalmistuneisiin vestonomeihin, joilla ei ole näkemystä sarjonnasta ja sarjontaulukoista."

Kysymys 33. Millaisen lisäkoulutuksen kokisit hyödylliseksi tällä hetkellä?

Ammattikorkeakoulu, työkokemus 0-3 vuotta:

"Syventyminen nykyaikaiseen vaatteiden tuottamiseen ulkomailla. Laadunvalvontaan ja jotain mihin liittyisi yhteistyö vaatteita tuottavien maiden kanssa."

Ammattikorkeakoulu, työkokemus 4-6 vuotta:

"Teollisesti valmistettujen neuleiden tekoon liittyvä koulutus (esim. millaisia istuvuus muutoksia neulekoneilla on mahdollista tehdä), ulkomateriaaleihin keskittyvä koulutus (esim. erilaiset viimeistykset yms.)"

"Sellaisen koulutuksen, joka liittyisi vaateen kolmiulotteisuuden hahmottamiseen ja vaateen istuvuuden tarkistamiseen. Esim. housujen istuvuus on todella hankala."

"Asiaa siitä, kuinka voisi itse omassa yrityksessä vaikuttaa eettiseen vaateen tuotantoon. Käytännön mahdollisuuksia. Käytäntö ja hienot lauseet ei aina yhdisty."

Ammattikorkeakoulu, työkokemus 7-10 vuotta:

"Sarjonta."

"Erikoiskaavoitus tekniikka/muistutus"

"Mikäli toimenkuva ja ohjelmistot säilyvät ennallaan, ei työn puolesta ole tarvetta lisäkoulutukselle. Mutta omaksi iloksi voisin harjoitella esim. Illustraattorin käyttöä, jota ei nykyisessä työssä tarvita."

Ammattikorkeakoulu, työkokemus yli 10 vuotta:

"Uusien laatuojen opiskelu: mitä ne ovat ja miten ne käyttäytyvät. Laatuojen, neulontatekniikoiden ja kudontatekniikoiden luento olisi hyvä."

"Esimiestaidot,( kehityskeskustelut, ongelmatilanteet, työlainsäädäntö)"

"Omalla kohdallani olen koulutautunut niin paljon kuin on mahdollista koulutautua tällä alalla. Mutta jos jotain uutta ilmenisi, olin varmasti valmis lisäkoulutautumaan. Olen hakenut uusia koulutuksia nyt yliopistosta."

Ammattikoulu, työkokemus 7-10 vuotta:

"Adobe Illustrator ja photoshop, koska näitä ei ikään kuin opi vaan aina oppii lisää."